

ישיבת - חסידי חב"ד ליובאוויטש - צפת עיה"ק

# תשורה

## י"ט כסלו תשס"א

תשורה מיוחדת להמשתתפים בהתוועדות חג הגאולה  
יום הבהיר י"ט כסלו ה'תשס"א



צפת עיה"ק

ישיבת חסידי חב"ד ליובאוויטש

# פתח דבר

לכבוד יום הבהיר ראש-השנה לחסידות, חג הגאולה בחודש הגאולה - י"ט-כ"ף כסלו הננו מוציאים לאור בעזהי"ת, תשורה זו לרגל ההתוועדות דחג הגאולה בישראל, ישיבת חסידי חב"ד ליובאוויטש בעיה"ק צפת.

תשורה זו כלולה מארבעה שערים:  
שער ראשון: דבר מלכות והוא צילום מהגהת כ"ק אדמו"ר על שיחת י"ט כסלו תשט"ז.  
שער שני: יומנים והוא יומנים ממה שהתרחש בבית היינו - בית משיח - 770 בתקופת י"ט כסלו - זאת חנוכה בכמה שנים.  
שער שלישי: כתבי יד קודש והוא צילום מכמה כתי"ק מכ"ק אדמו"ר הגהות על שיחות מהתקופה הני"ל, ועוד.  
שער רביעי: השלמות ל"שיחות קודש" והוא קטע משיחת שבת חנוכה תשד"מ, החסרה ב"שיחות קודש" תשד"מ ח"ב.

וכל זה הוא (ככל הידוע לנו) בפרסום ראשון!!! \*

א.ת.ה.

ה'תשס"א.

יום הבהיר י"ד כסלו, יום נישואי כ"ק אדמו"ר  
היום שקשר אותי לכם ואתכם אלי  
פעיה"ק צפת תובב"א ע"י משיח צדקנו! \*\*

\* תודתנו נתונה לאי מאני"ש דצפת עיה"ק החפץ בעילום שמו, וכך להתמימים מנחם מענדל שיי לבערמאן, עקיבא לייב שיי נוסבאום, ושלום דוב בער שיי שוחאט ועל שהואילו להת לנו חומר מאלף מארכיוניהם כדי לזכות בהם את הרבים, וזכות הרבים תלוי בהם.  
\*\* לשון כ"ק אדמו"ר כמה ממכתביו לאני"ש בעיה"ק צפת.



11/11 11/11

החיות נמסרו ניתן לנו, או חסידיו טוהם אויף, ביידע ענינים, אין החיות חבוב  
 המצוות, ואם נעשה כן, א א א

די כפלה פון חיות ספצציות, וואס דאס איז נוגע אויך אין פקעה במושל, לכך  
 זאג וואס דא קומט צו דער ענין פון חיות, איז אויך די פקעה המצוות גומט  
 אנדערש, און דאס איז אין צוויי ענינים.  
 (א) בטעה ער טוהט די כפלה נאר כדרך מצות אנשים בלויברה ההלכות, וועט ער  
 עס כאטש נאר לזאג ירו חובתו איך נעמט, און גמט, כאטש אן ער טוהט  
 עס מיט א חיות, ניש לזאג ירו חובתו בלבד, נאר דער ענין איז איהם נוגע, וועט  
 ער טאמער זיין אין דעם, כהידור והידור והידור.  
 (ב) אן ער איז מארנופען. מיט דער כפלה נאר מיטן כח הפקעה §§§§ אפלייגט  
 און די איבעריגע כוחו, דער טכל מיטן הרגט וייגען פוסט פון דעם, וטכ"ס אויך  
 זיי ליגט אין א אנדער ענין, קען זיין אז ככתב הומן וועט טוב"ס דער כח  
 הטכל וההרגט כפלה זיין אויך דעם כח הפקעה, אן ער ואל ליגען אין דעם אין וואס  
 ווי ליגען, טכ"ס כפלה אן ער האט א חיות אין דעם, וועט אויך די פקעה ניש  
 נאכה ווערען.  
 נאר א פקעה איז פאראן אין דעם וואס ער האט א חיות אין פקעה המצוות, וואס  
 דורכדעם האט ער ווייניגער חיות אין אנדערע ענינים. ווארום א נכרא איז דאך  
 א מוגבל. כפלה אן ויין חיות נוגט ער אויס אין קדושה ווערט כדרך כפילה נאכדעם  
 זיין חיות און לעבעדיגקייט אין אנדערע ענינים, אין ענינים לא טובים און  
 אפילו אין דברי הרכות.  
 וע"י וואס פיה נעמיגען בענין הסכילה כפקעה. ווען איין עפע האט ארויס-  
 געשטעקט סתוך להפקעה, איז לא עלתה לו סכילהאון פון איהם איז ניש אוועק די  
 טובאה, און דורכדעם וואס ער טעקט אריין אויך דעם איינציגען סעך געהט  
 ארוי אויך אויך אין דבריהם. כמען ער איז מקיים מצוות נאר מיטן כח הפקעה,  
 אפילו ווען ער נוגט אויך דעם ח"ה ספנסט אין קדושה, עס איז אפער נאך  
 געבליגען בא איהם ענינים וואס דערמיט איז ער ניש אריין אין מקרה, דער חב"ד  
 סכנסט ליגט ניש כיי איהם אין קדושה, ווערט ער נאך גיט סתור פון ענינים  
 לא טובים. נאר דוקא כמען ער איז זיך לגמרי טובל, וואס סכילה איז אותיות  
 הפיטול, אן ער געהט אריין בכל כוחו אויך מיטן חב"ד, מיט דעם חיות הנכס  
 און מיט דעם און הונט אינגאנצען אין קדושה.  
 ואטאלט §§§§§§§§§§ פארלירט ער כפילה דעם חיות אין אנדערע ענינים,  
 אז צו ענינים לא טובים האט ער אין גאנצען קיין טייכות ניש, און ער דינט  
 דעם אויבערסטען דעם גאנצען טאג, ניש נאר מיט ענינים פון קיום המצוות, נאר  
 אויך דברי הרכות, ער דינט דעם אויבערסטען פיער און צוואנציג טעה אין  
 טעה לעה, ווי דער רמב"ם זאגט בהלכות דקות בקיין בכל דרכיו דעהו.  
 און דורכדעם וואס בא זיך אליין נעמט ער צו דעם חיות פון אנדערע ענינים,  
 דורך דעם פועל'ס ער א בירור אויך אין וועלעס, אז זאח רוח הסומאה אעביר פן  
 הארץ, און וליילט כיום יאיר, אז דער חוסך אליין הויבט אן צו לייכטען, ונגלה  
 כבוד הוי וראו כל ספר יהודיו, אז אויך אין די פקעה ענינים גומט, זעהט  
 פען כי פי הוי דבר.  
 (משיחת פ' בסלו חס"ו)

דרכי  
 11/11  
 11/11  
 11/11  
 11/11

\* השיחה הודפסה במקור ב"קובץ ליובאוויטש" מס' י"ד עמ' 153-151, ומשם הועתקה ללקוטי שיחות ה"ב עמ' 463-466. כאן מובא צילום ההגהות ופענוחן. השיחה בתרגום לל"ה"ק הודפסה לאחר הפענוח, מלקוטי שיחות ה"ב (מתורגם ע"י "מכון לוי יצחק") עמ' 163-161

## פענוח הגהות הרבי

### ההגהות בתוך סוגריים אחרי המילה שהרבי מחק

בקטע המתחיל "וועגן יו"ד טי"ת": שורה המתחילה "אין מאסר": מחק כ"ק אד"ש את המילה נאך.

בקטע המתחיל "דער דיוק הלשוף": שורה המתחילה "אויך": אויך עפ"י נגלה, אז (פשוט). שורה המתחילה "השיעור": וואס אין דעם איז ניטא קיין חילוק פון (וואס דער שיעור איז דער זעלבער פאר). שורה המתחילה "הבשן": פון (אין). בסוף הקטע הוסיף: (עיין יומא פ, ב).

בקטע המתחיל "אור איז": שורה המתחילה "מצד עצמו": איז קיין מאל קיין. בקטע המתחיל "מה שאין": שורה המתחילה "נתן": לאחר המילה "נתן" הוסיף כ"ק אד"ש המילים: (כ"ל-א). באותה שורה: אבר-מת (מלאך המות שבאדם). בשורה המתחילה "איהן": איהם (איהן). בשורה המתחילה "הגוף החי": (נמצא שהחיית מתחלק וכו') (עיין נזיר נא, א).

בקטע המתחיל: "די זעלבע": שורה המתחילה "וואס": כ"ק אד"ש מחק המילים וואס פנימיות טוהט אויף.

בקטע המתחיל "אין דעם": שורה המתחילה "אין דעם": כ"ק אד"ש מחק המילים צוויי עינים.

בקטע המתחיל "א צייטער ענין": שורה המתחילה "איז דער": כ"ק אד"ש מחק המילים שבכל-מצה. שורה המתחילה "וואס פון דעם": לאחר המילה "המצוות" כ"ק אד"ש הוסיף המילים "משכרה גדע מהותה", באותה השורה לאחר המילים הנ"ל כ"ק אד"ש מחק המילה אז. בשורה המתחילה "ענין וואס": כ"ק אד"ש מחק המשפט (המסתיים בשורה הבאה) וואס אין דעם איז הא אחילוק פון א דאורייתא און א דרבנן.

בעמוד הבא בשורה המתחילה "וחיות": לאחר המילים "טוהט אויף" הוסיף כ"ק אד"ש המילים אין די. לאחר המילים אין הוסיף כ"ק אד"ש המילים "אור ר". בסוף אותה השורה מחק כ"ק אד"ש את המילה בקינפ. בסוף הקטע לאחר הנקודה הוסיף כ"ק אד"ש המילים אז ניתן לנו.

בקטע המתחיל "די מעלה": שורה המתחילה "די מעלה": אין (פון).

בקטע המתחיל "לא", שורה המתחילה "לא": (א). באותה שורה, מחק כ"ק אד"ש המילה "והדומה". בשורה המתחילה "עס טאהן": מחק כ"ק אד"ש המילים "און יט-מהדר זיין אין דעם".

בקטע המתחיל "לא", שורה המתחילה "לב": (ב).

בקטע המתחיל "וע"ד": בשורה המתחילה "וע"ד": שעד (האר). בשורה המתחילה "טומאה": תיקן כ"ק אד"ש המילה "וואר" לוואס.

בקטע המתחיל "אזוי איז": בשורה המתחילה "אזוי איז": לאחר המילים "אין עבודה" הוסיף כ"ק אד"ש המילים "וכפרט ווען עס רעדט זיך ניט וועגן א האר נאר אן ענין עקרי".

# יומנים

"חג הגאולה" י"ט-כ"ף כסלו עד "זאת חנוכה"  
משנים שונות, חלקם בפרסום ראשון!!!\*

## שנת תשי"ב

י"ט כסלו: כ"ק אד"ש נסע לאוהל. בערב נכנס להתוועדות נטל ידו הק' לסעודה. דיבר: ע"ד הענין שעכשיו כל הגזירות שהיו על החסידים בטלו מפני שהיו מיוסדים על טעם, ובטלה טעם - בטלה גזירה. בא' השיחות אמר: "איך האב א בקשה צו די תלמידי הישיבה, איך האב געגעבעטן די משפיעים מיט עטלעכע וואכן צוריק (כ"ח חשוון) צו פארשרייבן ווען די תלמידים קומען אין דער פרי, ביז איצט איז ניט דא פון פון וואס צו זיין צופרידן, וויל איך בעטן און זאגן אז אין צען טאג פון היינט וועט דאס זיין נוגע אז אלע זאלן האבן געקומען אין צייט, אין דער פרי, עס וועט זיין נוגע אין א געוויסן פרט, און דאן וועל איך אפנעמען די רשימה." (יש לי בקשה לתלמידי הישיבה, נביקשתי את המשפיעים לפני כמה שבועות (כ"ח חשוון) לכתוב מהי התלמידים באים בבוקר, עד עתה אין ממה לשמוח, אני רוצה

לבקש ולומר שבעוד עשרה ימים מהיום זה יהי' נוגע עד שכולם יבואו בזמן, בבוקר, זה יהי' נוגע בפרט מסויים, ואז אני יוריד את הרשימה)

בברכת הזימון אמר: ברשות אדוננו מורנו ורבנו. חילק כוס של ברכה. אחר כוס של ברכה אמר: שיהי' שנה טובה בלימוד ודרכי החסידות. לבסוף אמר: "די וואס האבן נאך ניט געענדיקט תניא אדער נאך ניט אנגעהויבן (לערנען) קענען עס נאך טאן. גלייך נאך חתן תורה קומט חתן בראשית". (אלו שעוד לא גמרו את התניא, או עוד לא התחילו (ללמוד אותה) עדיין יכולים לעשות את זה. מיד לאחר חתן תורה מגיע חתן בראשית).

(מיומנו של א' הת')

י"ט כסלו: ...אתמול אחרי מנחה אמר כ"ק אד"ש, שהואיל והפסיקו מעוד יום ה' דהיינו במנחה ערב י"ט לומר תחנון, שזהו"ע דסוד מרע, כמו"כ צריך להתחיל כבר גם בועשה טוב, שיאמרו לחיים, א ניגון, א ריקוד,

\* שנים תשי"ב-תשי"ג, תשל"ד, תשל"ח: חלקים בודדים מהם הודפסו ב"שיחות קודש" דשנים ההם (תשי"ב-ג: הוצאת "מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח צדקנו". תשל"ד, תשל"ח: הוצאת "ועד הנחת החמימים"), ורובם מודפסים כאן לראשונה, בפרסום ראשון!!!

שנים תשל"ט, תשמ"ז: לא הודפסו מעולם ומודפסים כאן לראשונה, בפרסום ראשון!!!  
הערה כללית: המילים המופיעות בכחב קטן יוחר הנם הוספת המ"ל, וחרגומים מאידיש.

...סדרי הישיבה בפה, ביחוד סדר דא"ח בבוקר קודם התפילה הי' חלש. פעם - לפני כחודש - נכנס כ"ק אד"ש פתאום בבוקר לאולם הישיבה, ומיד שאל אצל ר"י דזייקאבסאהן למה חסרים הרבה תלמידים, והוסיף שברצונו שיתנו לו רשימה מכל תלמידי הישיבה באיזה שעה הוא בא לישיבה. מובן שהידיעה מזה שמהיום והלאה יהי אצל כ"ק אד"ש רשימת התלמידים פעלה חיזוק הסדר אך מ"מ לא הי' עדיין כמו שצריך. ב"ט כסלו אמר כ"ק אד"ש בעת ההתוועדות שמהרשימה שנותנים לו הוא רואה שישנם כאלו שאינם שומרים הסדר, ולהיות שבמשך כעוד עשרה ימים יהי נוגע הענין, ואז יטענו אז מיר וואלטן פריער געוואוסט וואלטן מיר... (שאם היינו יודעים לפני כן היינו...) לכן הוא מזהיר מקודם כדי שהענין יהי נוגע. ...

כ' כסלו: ...כפי שכבר כתבתי, שכ"ק אד"ש ציוה שהתלמידים יחזרו דא"ח בהבתי-כנסיות, ומכל שבת ושבת נותנים (הממונים על החזרה) רשימה לכ"ק אד"ש של שמות התלמידים ושמות הבתי-כנסיות. כ"ק אד"ש נהנה מהרשימות אך אמר שצריך לראות שהרשימה בפעם הבא תהי' פו שנים. ...

(ממכתבי י.כ.)

ש"פ וישב, מבה"ת טבת: הי' אויפרופעניש של ר' ד"ר זעליגזאן (שי') ע"ה וכן שלום העכט שי' זיבר בהתוועדות אודות הענין של תורה חופה ומעשים טובים.

כ"ח כסלו, נר ה' דחנוכה: הכניסו הרשימה של התל' שי' לכ"ק אד"ש. לערך 7:30 (בערב) נכנסו לחדרו הק'.

וכ"ק אד"ש הלך לחדרו, ומיד התחילו לרקוד. כעבור 10 דקות לערך, הודיע כ"ק אד"ש שברצונו שהבחורים ילכו להבתי כנסיות ויסדרו שם התוועדות, היינו בביהל"נ נוסח האר"י. והואיל שאחרי תפילת ערבית קען מען שוין קיינעם ניט כאפן (כבר אי אפשר לחפוס אף אחד), הלכנו 3-4 בחורים לביהל"נ למנחה, ובין מנחה למעריב אמרנו להמתתפללים מטרת בואנו, משקה קנו על חשבוננו (היינו חשבון המל"ה, כי הגבאי לא רצה לתת) ואמרנו ניגון, קראנו את המגילה ד"ט כסלו, ולבסוף הודענו שלמחר יתוועד כ"ק אד"ש. כך ישבנו שם כשעה, וכך הי' בערך בשאר הבתי-כנסיות. ומעניין עד כמה מייקר כ"ק אד"ש עפעס א אידישע תנועה (איזושהי תנועה יהודית), כי כמה מהבע"ב לא שמעו כלום ואלו שכבר כן שמעו הרי זה נכנס באוזן א' ויוצא מהשני, וכמו"כ בחזרת הדא"ח, אך אצל כ"ק אד"ש איז דאס א גאנצער ענין (וה ענין שלם). ...

... ב"ט כסלו בהתוועדות ספר כ"ק אד"ש שאצל אדמו"ר (הרייץ) הי' ממונה על הסדר כל מאמרי אביו אדמו"ר נ"ע (הרש"ג), כל שנה בפני עצמה, היינו בכרך מיוחד. וקודם כל שנה ישנו מפתח שרשם אדמו"ר ממאמרי אביו אביו דשנה זו. מהרשימה דשנת תרע"ט, רשום בהמפתח על המאמר ד"ט כסלו, אותיות שבמחשבה. ופירש כ"ק אד"ש שהכוונה הוא שכ"ק אדמו"ר נ"ע לא אמר את המאמר, כ"א כתב לעצמו, דזהו אותיות שבמחשבה. וכ"ק אד"ש חזר את המאמר, ואמר שהוא משתדל לומר אות באות כמו שכתוב שם (נאר ער וויל אויף זיך ניט שטעלן (הוא לא רוצה לסמוך על עצמו)). ...

כ"ק אד"ש הביט על כולם. (בעת י"ט כסלו אמר שאלו שהי' לכה"פ ג"פ לסוד בעשרה ימים אלו). ואמר לר' יעקבסאהן: "עס זיינען פאראן אזעלעכע דא וואס דארפן ניט זיין" (ישנם כאלו פה שאינם צריכים להיות). וענה הרב יעקבסאהן: "יכול להיות שגכנסו בלי ידיעתך". ואמר כ"ק אד"ש (בחיון): "אויב מען וויל גייען מיט חסד ורחמנות איז אנדערש (אבער איצט איז ניט די צייט). די וואס זיינען דא וועט מען ארויסווארפן" (אם רוצים ללכת עם חסד ורחמים זה שונה (אבל עכשיו זה אינו הזמן. אלו שנמצאים פה נוציא החוצה). והעביר יד ימינו הק' על מצחו ואמר השיחה. אחר השיחה לקח מהשומלאד? (צד הימין) פעקל חדש של דולארין וחילק להתלמידים.

אח"כ נסע להקבלת פנים של ר' ד"ר זעליגזאן שי'. ואמר שם השיחה . . . ע"ז המס"ג של אשה בחנוכה. וענין של נרות חנוכה להאיר את החושך. בעת החופה אמר כ"ק אד"ש הברכות והברכה האחרונה כיבד לאבי הכלה, אבל הוא כיבד את כ"ק אד"ש. לפני החופה הביט כ"ק אד"ש אם הוא תחת הרקיע. אחרי החופה אמר להבחורים שירקדו שם.

אח"כ נסע כ"ק אד"ש בחזרה (שעה אחת אחר שבא לשם). כשבא ל-770 (בפנים הי' בר-מצווה) כשהגיע להפתח אמר כ"ק אד"ש לא' (העומד שם): מען דארף ניט מפרסם זיין אבער איך קען ניט אריין... (חסר הסיום) (לא צריכים לפרסם אבל אני לא יכול להכנס). הלך לביתו.

(מיומנו של א' הת')

ליל ה' דחנוכה: ...לפתע קרא כ"ק אד"ש את התלמידים, היינו שאמר להר' דזייקאבסאהן ולהמשגיח רח"מ

בוקיעט (מתלמידי התמימים בפולין) שאלו התלמידים ששומרים הסדר יכנסו אליו... היו הרבה תלמידים שמצד התנאי דשמירת הסדרים היו נכנסים, אבל לא היו אז בישיבה, כי אף אחד לא ידע קודם מזה, ובמילא הרי הי' חנוכה והסדר חלש, ולבד זאת הי' חתונה באותו לילה וכ"ק אד"ש סידר קידושין, והקול הי' שבשעה שמונה יהי' כבר כ"ק אד"ש על החתונה, ולמה לבוא רגע קודם כ"ק אד"ש, לכן מיד אחרי ארוחת ערב, בשעה 7:30 לערך נסענו אל החתונה, ולא ידענו מאומה מהנעשה. לפועל בא כ"ק אד"ש בשעה 7:00 ואנו איתרנו הכל. ולבד שלא נכנסנו לכ"ק אד"ש, הפסדנו גם הדמי חנוכה. ביקשנו את הר"י דזייקאבסאהן שישאל רשות הכניסה עבור התלמידים שהיו בחתונה, הוא שאל על הכתב וענה כ"ק אד"ש להרב חודקוב: און אויף גייען אויף חתונה האט מען געפרעגט רשות?

בכלל הנה בזמן האחרון רוצה כ"ק אד"ש שיהי' סדר הכי חזק ומשמעת הכי חזקה בהישיבה. על כל דבר קטן צריך לשאול רשות מהמשגיח, גם על דבר פשוט שבודאי יתן המשגיח רשות, אבל כן צריך להיות מצד ענין הסדר והמשמעת. ומעניין הדבר שדוקא אחרי עשרה ימים אלו נתחזק יותר הסדר. תשובה זו ע"י הרב חודקוב, פעלה יותר ממה שדיבר כ"ק אד"ש ב"ט כסלו. ...

(ממכתבי הר' י.כ.)

## שנת תשי"ג

י"ט כסלו: ...היתה התוועדות. כ"ק אד"ש נכנס לביהמ"ד בשעה התשיעית, וישב עד שעה השני'. היתה



דער עולם ארומגעקוקט צי דער אלטער רבי שטייט לעבן אים (העולם מסתכל מסביב אם האדמו"ר הזקן עומד לידו)

(כש"ק אד"ש דיבר בענין זה היו פניו הק' לבנים כסיד, וראו שידו הק', שהניחה על השולחן, רעדה... אח"כ התחיל לדבר בענין המאמרים של הרביים... (השיחה הודפסה ב"שיחות קודש - ה'תשי"ג" (הוצאת "מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח צדקנו") עמ' 107-92). שיחה זו אמרה בהתרגשות. ...

נר ה' דחנוכה: ...היום קיבלו התמימים דמי חנוכה מכ"ק אד"ש (זה כבר כשנה של"פ ציווי כ"ק אד"ש אומרים התלמידים בכל יום ה' פלפול, ובכל פעם אומר מישהו אחר. כעבור כמה חודשים שאל אם החידושים שאומרים התלמידים ראויים לדפוס, אך יותר לא דיבר מזה. כשראה שלא מתעסקים בזה, אמר שראוי שידפיסו קובץ חידו"ת מהתלמידים, וכעת עומד עניין זה על הפרק. ...

(ממכתבי ר' י.כ., הושלמה ע"פ "שיחות קודש-תשי"ג")

## שנת תשל"ד

כ"ב כסלו: מסרו ד"ח לכ"ק אד"ש בקשר לפעילות אודות "מבצע חנוכה" מסרו ד"ח לכ"ק אד"ש בקשר לפעילות אודות "מבצע חנוכה", והודיעו לכ"ק אד"ש ג"כ אודות יהודי אחד בעל ביח"ד שעובד עבור הצבא, ובקשו ממנו אנ"ש שיעשה חנוכיות, בשביל מבצע חנוכה (כי הי' מחסור חמור, והי' קשה להשיג חנוכיות, ולכן בקשו מהנ"ל שישתדל בזה), וקיבל

שיחה קודם המאמר, אח"כ הי' מאמר ד"ה "פדה בשלום". אחר המאמר היו עוד ג' שיחות. אח"כ אמר כ"ק אד"ש שיסדרו חלוקת הש"ס כפי התקנה הכתובה באגה"ק. חלוקת הש"ס היו מסדרים בי"ט כסלו, אבל בלויבאוויטש הנה מאפס הפנאי היו מסדרים בכ"ד טבת, וכן הנהיג כ"ק אדמו"ר (הריי"ץ) לסדר חלוקת הש"ס בכ"ד טבת, אך ליות שכ"ד טבת בהאי שתא הוא ביום א' - כמו שהי' בשנת ההסתלקות - למחרת שבת מברכים, איני יודע אם יהי' התוועדות, ולכן שיסדרו חלוקת הש"ס עכשיו.

כמו"כ לפרסם לאנ"ש שאינם בכאן ורוצים להשתתף, שמסדרים בהאי שתא בי"ט כסלו.

כאשר התחילו לסדר החלוקה, הנה עד שהתחילו לסדר, לקח איזה רגעים, ואמר כ"ק אד"ש אז מען זאגן דערווילע א ניגון (לומר בינתיים ניגון). והתחילו לנגן (כמדומה לי שהוא ניגון ה"קלאג מוטער", איני יודע בביורר), וניגנו אותו משך זמן, וכ"ק אד"ש ניגן ג"כ, והי' בדביקות עצומה, איני יכול לתאר איך שהי'. אח"כ היתה עוד שיחה אחת.

אחרי שיחה זו כ"ק אד"ש התחיל לנגן עשרת הניגונים של אדמו"ר הזקן, ופנה לר"ש זלמנוב אם יודעים הניגונים. כ"ק אד"ש אמר שניגון הד' בבית ינגנו בסוף. כאשר כילו לנגן תשעה ניגונים (היינו - מ'האט עפעס כאם צונויף געשטעלט) צוה לנגן את הניגון "ניע זשוריצי חלאפצי, ואח"כ אמר בענין האומר שמועה כו' כאילו בעל השמועה עומד לנגדו, ומה שאמר הצ"צ שזה דוקא בדברי תורה אבל בניגון אין זה אלא בכ"ף הדימיון, זה הי' פעם כאשר הצ"צ צוה לנגן את ניגון אדה"ז, אמר זה: "וואס האט זיך

ע"ע לעבוד כמה ימים, רק לעשות חנוכיות עבור מבצע גדול זה. ונתקבל מענה מאת כ"ק אד"ש כדלהלן, בנוגע ליהודי הנ"ל כ"ק אד"ש ענה: ויאיר חלו, ודבני ביתו שי', כמו שע"י יאירו ריבוי בתי ישראל. ובנוגע להדו"ח ענה כ"ק אד"ש: תודה רבה על בשורות טובות, ואשרי חלקו וחלק כל אחד ואחד מהמתעסקים, וכל כיוצא בזה, ובמיוחד בימי חנוכה, המאירים בבית, ובחוק, והמאיר הוא מלמעלה כביכול מח, כמ"ש והוי' יג' וגו', כמו שנת' בתורה אור, ובשערי אורה, ובאור התורה.

על שני קטעים אלו שהיו כתובים בהדו"ח, ציין כ"ק אד"ש קו: "ליהודים בכל העולם... שיכול לעשות סכום הנ"ל". והוסיף ע"ז: ויותר.

באותו יום כשהלך כ"ק אד"ש לביתו, עמד בפרוזדור של 770 הרב שלמה קונין (שליח כ"ק אד"ש בקליפורני). כ"ק אד"ש שאלו: "מה עשה בנוגע למבצע חנוכה?", ואמר שלוקח עמו לשם כ-500 חנוכיות, וצריך להגיע לו עוד 500, ושאלו כ"ק אד"ש: "האם יספיק הסכום הזה עבור כל קליפורני?", ואמר שישלחו עוד בדואר.

ושאל כ"ק אד"ש: "ומה בנוגע לטכסס?" ולא ענה מיד (מסתמא היות שלא שייך אליו), ושאל כ"ק אד"ש: "מי השליח שם?" וענה: הרב שמעון לזרוב. כ"ק אד"ש אמר (בחיוך): "הרי זה ה"סטייט" (מדינה) הגדול ביותר, ובמקום הזה הולכים במגבעות גדולות, און זיי האבן גרויסע קעפ, ממילא זאל מען מפרסם זיין וואס מערער... (הרי זה המדינה הכי גדולה, ובמקום הזה הולכים במגבעות גדולות, ויש

להם ראשים גדולים, ממילא צריכים לפרסם מה שיותר).

כ"ק אד"ש שאלו: "האם עשה כבר משהו היום בנידון?" ואמר שחילק נרות חנוכה אבל בלי חנוכיות, ואמר לתלמידים שידליקו זה בתוך צלחות. וכ"ק אד"ש אמר (בחיוך): "הם הלא ילכלכו את הצלחות והוריהם יתרגו על זה."

כ"ק אד"ש אמר בסוף: שטוב ששולחים ע"י הדואר, מפני שהי' "פרסומי ניסא". גם אצל עובדי הדואר... וסיים בברכה.

(מיומנו של ה.ב.ר. - קטע ממנו הודפס ב"שיחות קודש-תשל"ד")

## שנת תשל"ח

יום ה', רביעי דחנוכה: ר' שלום העכט שי' נכנס עם בנו ובתו שי' לקבל כו' ואמר את הפשטלאך בפסוקים וכו' אח"כ אמר לכ"ק אד"ש שרוצה ברכה ממנו. ואמר לו כ"ק אד"ש: "היינטיגן מאל בענשט איר אלייך" (הפעם אתה לבד חברך אותי). והנ"ל אמר: "דער רבי זאל זיך מגלה זיין און פירן אונז אנטקעגן די גאולה, כו" (שהרבי יתגלה ויוליכנו לקראת הגאולה, וכו'). ואמר לו כ"ק אד"ש: "ס'ארט מיר ניט אויב דורך מיר וועט די גלות ענדיקך" (לא מפריע לי שעל ידי תיגמר הגלות).

בשעה 1:15 נסע לאוהל (בפעם הראשונה). בא בחזרה בשעה 4:25. התפלל מנחה (בביהכ"נ למטה) אח"כ הדליקו נרות חנוכה נר חמישי, וכן ניגנו "הנרות הללו", בעת שניגנו "על נסיך" עשה עם ידיו הק' ואח"כ רמז בידו הק' שילכו לרקוד וכן פנה לאלו העומדים במקומות הגבוהים שישתתפו בריקוד ובעת מעשה מחא כפיו זמן מה.

בשעה 8:00 לערך היתה הרבנית שתליט"א (נ"ע) אצל מנורה הגדולה במנהטן.

**יום ב', "זאת חנוכה":** היום נכנס הרב יעקב יהודה העכט - שניהל את המסיבה לילדים - אל כ"ק אד"ש, והרבי הודה לו על המסיבה, ואמר, שזה גרם לו נחת רוח גדול. והרבי שליט"א המשיך לומר להרב העכט (בחיוב): "איך זוך א בעל מרץ און א בעל סוד, און איך האב זיר געפונען. איך וויל מאכן א פארבריינגען (נאך מנחה), און פאר דערויף וואשען זיך, און דערנאך טיילן כוס של ברכה, און אויסטיילן (פאר די שלוחים) "בקבוקים" (משקה), איך וויל ניט אז מ'זאל דאס מפרסם זיין, בכדי עס זאל ניט שטערן קיינער פון דער ארבעט, ווי די גמרא זאגט בנוגע די קריאות פון ימי החול (שקצרו בזה)" (אני מחפש בעל מרץ ובעל סוד, ואוהך מצאתי. אני רוצה לעשות התוועדות (אחרי מנחה), ולפני זה ליטול ידים, ולאחר מכן לחלק כוס של ברכה, ולחלק (לשלוחים) "בקבוקים" (של משקה) אני לא רוצה שיפרסמו זה, כדי שזה לא יפריע לאף אחד מעבודתם, כמו שהגמרא אומרת בנוגע לקריה"ת של ימי החול (שקיצרו בזה)).

ושאל הנ"ל: "אפשר לספר ל'מרכז?' "לא" ענה הרבי שליט"א. "ולמשרד השידורים (בכדי שידעו על כך מבעוד מועד)?" "לא" השיב, "ובכלל לא נוגע הפרסום, שהרי יכולים לקנות ה"טייפ" מיד אחר ההתוועדות" "ולספר לתלמידי הישיבה (כאן)?" - אמר הרבי שליט"א - "שלוספר לתלמידי הישיבה כאן זה כזה פרסום, כמו עד לאוסטרליה!"...

שוב שאל הרב העכט, אם יכול לספר על כך לבנו הנמצא במוריסטאון? וענה הרבי שליט"א, שיעשה בדיוק כמו שעושה עם שאר

אח"כ אמרו "עלינו" וכשהתחיל לצאת התחיל עוה"פ "על נסיד" ועשה (בעת הילוכו) לכמה אנשים בידו, וכן לא' שעמד עם מקל, המקל נפל מידו של הנ"ל וכ"ק אד"ש הרכין את עצמו והגביה את המקל ונתן לו.

#### עש"ק פ' מקץ, ר"ח טבת:

(אחר מנחה והדלקת נרות חנוכה) קרא לוי"ו שי' שיצלצל לבית חולים לא' שנמצא שם להזכירו שידליק נרות חנוכה.

בשעה 4:00 (קודם הדלקת נרות שבת) נכנס להספרי' שלו (עם המנורה בתוך עטיפה) והדליק נרות חנוכה. ישב שם עד שעה 5:25. שמעתי (לפני ב' שנים נתן א' מנורת זהב בתור מתנה לכ"ק אד"ש, ורצה שכ"ק אד"ש ישתמש בזה, ודיבר עם הרבנית שתליט"א (נ"ע) בהנוגע לזה. ענתה הרבנית שתליט"א (נ"ע): שיש לו מנורה מכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ומצד חביבותו משתמש באותו המנורה לחנוכה).

נכנס לקבלת שבת בשעה 8:00. החשמל לא עבד והביט בתמהון ע"ז, בעת שנכנס. בסוף התפילה פנה אל המנורה דחנוכה והביט עלי' זמן מה.

#### ש"ק פ' מקץ, בד"ח טבת: הדליק

המנורה בפתח חדרו. התוועד עד משעה 7:00 עד שעה 9:20 (בביהכ"נ למטה). אמר, שיעשו כמה התוועדויות ולשתף אנשים אחרים בהם. בדרך הביתה פגש א' ואמר לו: מדוע אינך הולך לשמח עוד אנשים!?

**יום א, ז' דחנוכה:** כ"ק אד"ש בא למנחה לביהכ"נ. מאתר שאז התקיימה מסיבה מיוחדת לילדים, וכ"ק אד"ש השמיע לפניהם שיחה (מוגה).

מוסדותיו, כלומר, שיאמר להם (אם רוצה) שיהיו כאן. אחר כך אמר לו הרבי שליט"א שביכלתו לספר על כך לאחיו שיחינו.

"כ"ק מו"ח אדמו"ר" המשיך הרבי שליט"א "האט אמאל געזאגט אז עס זיינען פאראן דריי סוגים אין א "בעל סוד": א), ער דערציילט גלייך (לאחרי פיתוי קל) ב), מען דערקענט אז ער האט א סוד אבער ער דערציילט ניט, א) אז מען דערקענט גארניט אז ער האט א סוד" (פעם אמר שיש שלשה סוגים "בעל סוד": א) הוא מספר מיד (לאחר פיתוי קל) ב) מזהים בו שיש בו סוד אבל הוא לא מספר א) לא מזהים בכלל שיש לו סוד). וסיים: "בוודאי תבחר לך הדרך הנכונה בזה". כמו כן ביקש הרבי שליט"א ממנו שאת הדברים שיקנה יכניס לבית הכנסת באופן כזה שאף אחד לא ירגיש בכך. הרבי שליט"א אף רצה לתת לו כסף עבור ההוצאות, אך הרב העכט ענה, שיש לו.

בשעה שלוש ורבע, לפני מנחה, התפרסם שאחר התפילה תתקיים התוועדות עם נטילת ידים לסעודה. אחר תפלת מנחה, נכנס הרבי שליט"א לביהכ"ס ואמר, שבהתאם למה שדובר בהתוועדות הקודמת (במוצש"ק), רצונו שכולם יטלו ידיהם לסעודה, ולכל אלו שאכן יעשו כן תבוא עליהם ברכה - "כוס של ברכה", וימשיכו את ה"ברכה" הזאת גם לאלו ש(מאיזו סיבה) לא יטלו ידיהם לסעודה.

הרבי שליט"א נטל את ידיו הק' לסעודה. כשראה שתי החלות הגדולות - "לחם משנה" - שהכינו, חייך... [למחרתו אמר לו, כי בפעם הבאה לא יביא שתי חלות כדי שלא יחשבו שגם בחול צריך לחם משנה]. אחר שאכל פרוסת המוציא מהחלות, אמר: "די

וואס האבן זיך געוואשען און די וואס רעכענען גייען וואשען - זאלן נעמען פון די חלה" (אלו שנטלו ידים ואלו שמייד ילכו ליטול ידים - יקחו מהחלה). כאשר כולם עלו בבת אחת לחטוף חתיכה מהחלות אמר: "לאו דוקא בבת אחת". ונתן לנוכחים את החלה השלימה ומחצית החלה השנייה. וכשהתחילו לחטוף אמר: "שיקחו רק חתיכה".

ההתוועדות ארכה כשעה ועשרים דקות לערך. הרבי שליט"א השמיע מאמר ד"ה "מצוותה משתשקע החמה". באחת השיחות ביאר את הקשר המיוחד שבין זאת חנוכה לשמיני עצרת, ששניהם הם היום האחרון והשמיני של החג. בסיום ההתוועדות הכין הרבי שליט"א את עצמו לברכת המזון, וקודם לכן טבל פעם נוספת חתיכת חלה במלח. בנוסח הזימון התחיל תיכף בתיבת "נברך" ולא הקדים "ברשות" כרגיל. וגם הניגון שחתם בו את הברכות, אמר הפעם בשינוי קצת.

בעת חלוקת כוס של ברכה - ממקומו שיושב בעת ההתוועדות - כאשר עבר הרב יעקב יהודה העכט ואמר, שמילא את הבקשה - ענה לו כ"ק אד"ש: "זאל זיין כפליים לתושיה" (שיהי' כפליים לתושיה). אחרי החלוקה, אמר: "אזוי ווי ס'איז שוין "משתשקע החמה" פון "זאת חנוכה" - זאל מען ערשט מוסיף זיין אין "נר מצוה ותורה אור", ובאופן דמהדרין מן המהדרין, ובהצלחה רבה ומופלגה - ביז ביאת משיח צדקינו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, און אויך נאך דערזיף" (מאחר שזה כבר "משתשקע החמה" של "זאת חנוכה" - קודם נוסיף ב"נר מצוה ותורה אור", ובאופן דמהדרין מן המהדרין, ובהצלחה רבה ומופלגה - עד ביאת משיח בגלל זה).

התפלל מעריב בשעה 5:45.

טרם שיצא מביהכ"ס התחיל הרבי שליט"א לנגן "כי בשמחה תצאו"; ולאחרי תפלת ערבית, כשיצא התחיל לשיר בעצמו "על נסיך"...

יום שלישי, ג' טבת: קרא הרבי שליט"א לחדרו את הרב י.י. העכט, ושאל אותו: "איך היתה העצה שנתתי לך כדי לשמור הסוד?" וגם התעניין אצלו איך הצליח לשמור על הסוד. וענה הרב העכט שהביא הדברים במכונית שלו והשאיר אותם שם עד תחילת ההתוועדות". והמשיך כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אדמו"ר ושאלו: "איך יוניק ידע על זה?" וענה: יוניק משרת בכל פעם לכ"ק אד"ש במילא חשבתי שכ"ק אד"ש רוצה שהוא ישרתו ולא אדם שני (וכ"ק אד"ש נענע בראשו לאות הסכמה). ושאלו שוב: "למה סיפרת למל"ח?" וענה הנ"ל שאמר להם ששמע מכ"ק אד"ש בנוגע השיחה לילדים כו' ומתעניין בזה עכשיו. והמשיך שאחיו סיפר כל הסוד: שכשנכנס למל"ח שאלו למה בא וענה שבא לתפוס מקום ואז הבינו (כ"ק אד"ש חייך) והמשיך כ"ק אד"ש שהטעם שלא שאל אותו כל הפרטים בעת כוס של ברכה הי' כי הי' אז קהל גדול ולא רצה לעכבם. וגם אמר לו שבפעם השני' שיהי' התוועדות לא יביא שני חלות מפני שה"עולם" יחשבו שצריכים לחם משנה גם במשך השבוע. וסיים, שרוצה' לשלם לו, בכדי שלא יהיה "עבד לזה לאיש מלוה", ונתן לו עשרים דולר.

מספרים שכ"ק אד"ש אמר במשך הזמן האחרון שמחפש זמן כדי להשלים כל הענינים שלא השלים בחודש תשרי.

כמה כתבו לכ"ק אד"ש שבהמשך להתוועדות - זאת חנוכה - נוסעים לכמה בתי כנסיות לנאום בהם כו' וענה כ"ק אד"ש (ב"צעטילי"): נת' ות"ח ודבר בעתו מה טוב - ובסמיכות לימי חנוכה שענינם מוסיף והולך ואור ולהמשיך זה בכל ימות השנה.

## שנת תשל"ט

יום ה' כ"א כסלו: הלילה הי' שוב יחידות שנמשכה עד לשעה 12:00 בלילה. בין הנכנסים הי' הרב ליווי ושהה אצל כ"ק אד"ש כשעה וארבעים דקות, הוא סיפר לרבי מה"מ אודות ביקורו האחרון ברוסי', בין הדברים שסיפר לכ"ק אד"ש: שהחסידיים ברוסי' מסרו למסור לכ"ק אד"ש שהם שרים ג"כ את הניגון "אתה האל-עושה פלא" וגם אומרים "לחיים" שכ"ק אד"ש יהי' בריא, כ"ק אד"ש בשמעו זאת פרץ בבכי... רב מדרום אפריקה נכנס ליחידות, ואמר לו כ"ק אד"ש: שישתדל שיהיו חנוכיות בשביל כ"א שנמצא בבית-האסורים. וכן אמר לו כ"ק אד"ש: שצא"ח יכול ללמוד ממנו בפעולותיו. היום בצהריים התקיימה הסעודת - מצווה שבע-ברכות האחרון של הרבי מה"מ והחתן שהשתתף בסעודה זו הי' הרה"ת ד. פלדמן. בלילה התקיימה סעודת שבע-ברכות של החתן הרה"ת ד. פלדמן בהנחות התמימים, והתמימים התוועדו עד אור הבוקר.

יום ו' עש"ק פ' וישב כ"ג כסלו: כ"ק אד"ש הודיע שבהתוועדות שתתקיים אי"ה במוצש"ק ידבר על הרש"י פ' ל"ז, פ' ב' על הפירוש הב'

שבקטע הראשון, ושאל למה פתאום בקש יעקב לישב בשלווה.

מוצש"ק פ' וישב, כ"ד כסלו: ב-9:30  
ירד כ"ק אד"ש להתוועדות. לפני ההתוועדות הכריז הרב ד. רסקין שאין לאף אחד זכות לעלות למעלה ולקחת מהמזונות של הרבי מה"מ וההוראה היא בין לזקנים בין לאברכים ובין לצעירים שלא ינסו בשום אופן להפך את ההוראה הזו.

כאמור ירד כ"ק אד"ש בשעה 9:30 להתוועדות והחל לומר שיחה. ציווה לנגן ניגון שלפני מאמר ואמר מאמר ד"ה להבין ענין חנוכה. אח"כ אמר שיחה על הרש"י (הנ"ל - לו, ב. פי' הב' שבקטע הא'), ובין השאלות שאל ג"כ למה פתאום ביקש עתה יעקב לישב בשלווה הרי רוב ימיו ישב בשלווה ועוד.

כמו"כ התעכב על לקוטי לוי"צ על הזהר - כרגיל וכן השלים את הסיום על מס' קידושין שהתחיל בו בהתוועדות דל"ט כסלו. בניגונים רמז להגביר השירה, חי"ך לכמה אנשים, רמז לכמה אנשים לומר לחיים ולאחרים - על כוס מלאה (בעת אמירת לחיים הורה לנגן את הניגון שלפני המאמר). ציווה לנגן: לכתחילה אריבער, .

אמר: היות ובזמן האחרון הגיעה קבוצה מצרפת וזה זמן רב שלא שרו עדיין את הניגון "האדרת והאמונה" ע"כ שישירו - הקבוצה מצרפת - את הניגון וכנראה הקהל ישיר יחד עמהם, שרו את הניגון וכ"ק אד"ש מחא בכפיו הק' בחוזק. אח"כ ציווה לנגן פדה בשלום, וניעט ניעט. אמר: די וואס דארפן מאכן א ברכה אתרונה וועלן מסתמא מאכן א ברכה (חסר הסיום).

## (חסר מיומן זה בין התאריכים כ"ה כסלו - א' דר"ח טבת)

יום ג כ"ו כסלו: אחרי קרה"ת ברך את הרע"ק ובנו בנסיעה טובה בשמיעת בשו"ט ובחנוכה שמח, ופנה לבנו של ע"ק ואמר לו שימתין ויתן לו דמי חנוכה. אח"כ קיבל 5 ל"י.] (קטע זה הוא משיחות קודש-תשל"ט ח"א).

יום א' נר ז' דחנוכה, ב' דר"ח טבת:  
בשעה 2:00 אחה"צ החלה מסיבת חנוכה - חנוכה ראלי - לילדים הלומדים בבתי-ספר עממיים וכן בתי ספר יהודיים. המסיבה אורגנה ע"י של"ה. לילדים חולקו פרסים וכן נערכו חידונים, כמו"כ נערכה הצגה אודות חנוכה וחינוך יהודי. לתפילת מנחה ירד כ"ק אד"ש ב - 3:15,

את פני הרבי מה"מ קיבלו הילדים בניגון "ופרצת" ובדרכו לבימה רמז כ"ק אד"ש בידו הק' להגביר השירה. כשנעמד ע"י הסטענדער הפסיקו לשיר. באמצע חזרת הש"ץ הביט כ"ק אד"ש לעבר החזן. לאחר חזרת הש"ץ הדליק הת' לוי בוימגארטען את נרות חנוכה, אח"כ שרו "הנרות הללו", ב"על נסיון" מחא כ"ק אד"ש בכפיו הק' (זוהי הפעם הראשונה במשך ימי החנוכה תשל"ט שכ"ק אד"ש מחא בכפיו הק' לאחר הדלקת הנרות, בשאר הימים רמז רק בראשו הק').

אח"כ שרו את הניגון "עוצו עצה", באמצע השירה רמז כ"ק אד"ש באצבעו לשיר. לאחר התפילה הורה כ"ק אד"ש שיאמרו את ה"ב פסוקים, לאחר אמירת ה"ב פסוקים, הגישו לכ"ק אד"ש את המייק וכ"ק אד"ש אמר ד' שיחות שהר' יג. העכט (ע"ה) תרגמן לילדים בשפת האנגלית.

עמך" וכ"ק אד"ש רמז בידו הק' להגביר השירה. לאחר שנכנס למכונית הורה לקרוא להרב חודקוב (ע"ה) וחיכו זמן מה עד שהרב חודקוב הגיע ונכנס למכונית.

**יום ב' "זאת חנוכה":** לאחר תפילת מנחה קרא כ"ק אד"ש להר' חודקוב ואמר לו שימסור לקהל שכחצי שעה לפני שקיעה תתקיים התוועדות. יש לציין שהרבה מאנ"ש "הריחו" כבר מראש שיהי' משהו לאחר מנחה והם הגיעו בהמוניהם כבר לתפילת מנחה.

ב - 4:05 לערך ירד כ"ק אד"ש להתוועדות, ציווה לנגן "הגרות הללו", ואמר שיחה שבה ביאר את הסיבה להתוועדות ואמר שבשביל אלו שיש להם עדיין - על אף כל הנימוקים - מענות, ישנה עצה - לעשות שבע-ברכות שאז הם מחוייבים לשמוח עפ"י דין. לאחר השיחה הב' הורה כ"ק אד"ש לעשות שבע-ברכות והחתן הרה"ת ב. גורביץ' עשה שבע-ברכות,

הרב יל. שפירא ברך ברכת המזון ושכח לומר את המילים "שהשמחה במעונו", כ"ק אד"ש רמז לו בידו הק' שטעה. לאחר השבע-ברכות הביט כ"ק אד"ש לעבר החתן עד שהוא אמר "לחיים". הרב ז. טייבל נגש לכ"ק אד"ש, אמר לחיים והתחיל לומר משהו, אולם כ"ק אד"ש הראה לו בידו שקשה לשמוע עתה והורה לו לומר לחיים.

באמצע הגיע הר' ש.ב. (סידני) העכט עם חבילת דולרים, כ"ק אד"ש הראה לו לומר לחיים ושוחח עמו כמה מילים. ההתוועדות היתה מאד שמחה ובין הדברים ביאר הרבי מה"מ את הענין של "וטוב לב משתה תמיד". בניגונים מחא בידיו הק' בחוזק ורמז

בשיחה האחרונה הורה לומר את הפסוק "תורה צוה, וכו'" ולשיר את הניגון "הושיעה את עמך", הר' י.י. העכט (ע"ה) אמר את הפסוק "תורה צוה" מלה במלה והילדים יחד עם כל הקהל ענו אחריו,

אח"כ שרו את הניגון "הושיעה את עמך", כ"ק אד"ש מחא את כפיו בחוזק ובמשך זמן ארוך מאד וכל גופו של כ"ק אד"ש רקד (ממש כמו בשמח"ת). לאחר מכן נתן לר' י.י. העכט את חבילות הדיימס (מטבעות עשר סענט אמריקאי) בכדי לחלק לכל ילד 2 דיימס א' לצדקה והב' בתור דמי חנוכה.

לפני שכ"ק אד"ש ירד מהבמה ניגש ר"י משיבת "תורה ודעת" ושוחח עם כ"ק אד"ש במשך כמה דקות, כ"ק אד"ש התכופף אליו ושוחח עמו. תוכן השיחה לערך כדלהלן: כ"ק אד"ש אמר לו שיחנך את התלמידים שלו בצורה טובה וכיון שהוא כהן "תומיך ואוריך לאיש חסידיך", שיחנך אותם בכזה אופן וכן שיהי' מעלין בקודש כי גם בקדושה צ"ל עלי'.

אח"כ ירד כ"ק אד"ש מהבמה, בדרך רמז בידו הק' להגביר השירה, עזב את ביהל"נ ועלה לחדרו. המסיבה נסתיימה בשעה 5:00 לערך, ב - 5:10 לערך נכנס כ"ק אד"ש לתפלת ערבית כשהוא חגור בגארטל, בהכנסו הביט במבט תקיף לעבר החנוכי, הר' מאיר הארליג נגש לכ"ק אד"ש וכ"ק אד"ש אמר לו שא"א להבחין בין השמש לשאר הנרות, מישהו שם נר חדש על השמש וכ"ק אד"ש עשה בידו הק' כעין ביטול.

לאחר זמן מה יצא כ"ק אד"ש בכדי לנסוע לביתו, ביצאו אמר לו ריל"ג על מישהו שהוא נוסע וכ"ק אד"ש ברכו, בחוץ שאו את הניגון "הושיעה את

לריל"ג: "הם חושבים שנותנים את זה בשבילם, שיחלקו את זה." כ"ק אד"ש שאל א' האם הוא נוסע למבצעים, וענה הנ"ל "לא", ריל"ג לקח ממנו את חבילת הדולרים. כמו"כ שאל א' האם הוא מדריך או טנקיסט, ונתן לו חבילת דולרים.

באמצע החלוקה אמר כ"ק אד"ש לבנימין קליין שיודיע להם (ב.ק.) עומד בצד מערב יותר) שהרבי מה"מ מחלק רק לטנקיסטן ושהם יחלקו את זה לקהל (ב"א כו"כ, כל הבלבול הנ"ל הבא כתוצאה מכך שהערב עלו הרבה חדשים שלא ידעו מהו הסדר וכשהרבי מה"מ ביאר מה לעשות בדולרים ומי יעלה ומה יהי' הסדר - הם נדחפו ולא הקשיבו). לאחר החלוקה אמר כ"ק אד"ש שיחה קצרה ואמר שהוא כבר אמר את זה כמה פעמים ועתה הוא חוזר על"ז שוב: "אין שום ענין לקחת יותר מ\$2. כי להוסיף זה לא יוסיף ואינני רוצה - אומר הרבי - להשתמש במונח "כל המוסיף וכו" בכל אופן זה ודאי לא יוסיף".

אח"כ אמר: "אלו שהיו צריכים לקבל משקה במוצאי סוכות ומוצאי שמח"ת ולא קיבלו מפני סיבות שונות, או שלא היו או שלא ניגשו, שיגשו עתה ויקבלו, ושוב גם כאן שיגשו רק אלו שלא קיבלו כי בתוספת אין שום עניין וכו"ל. שוב החלו נגשים הרבה אנשים וכ"ק אד"ש נתן לכאור"א בקבוק קטן של משקה.

ניגש הר' פרידמאן מאיטליא, כ"ק אד"ש שאלו אם הילד קיבל חנוכה געלט, ענה הנ"ל כן, והוסיף שהוא בעצמו עדיין לא קיבל, שאלו כ"ק אד"ש "למה לא?" ענה הנ"ל שבנו יתן לו, אמר לו שלא יקח את של בנו אלא של אחרים. כמו"כ ניגש עולה מרוסיה לקבל משקה, כ"ק אד"ש נתן לו

בראשו הק' בתזוק להגביר השירה. רמז להר' ל. ביסטריצקי לומר לחיים. אמר שבסוף ההתוועדות יעלו ה"טנקיסטן", יקבלו חבילת דולרים, יקחו \$2 לעצמם ואת השאר יחלקו \$2 לקהל לכאור"א, א' בתור דמי חנוכה והב' שיתנו לצדקה בשליחותו, והוסיף שמסתמא יתנהגו לפי הסדר הרגיל שיעלו בצד א' (מערב) וירדו בצד הב' (מזרח).

הרב פ. מאצקין בקש ברכה מכ"ק אד"ש, אמר לו כ"ק אד"ש: "איר זאלט האבן א רפואה קרובה און א רפואה שלימה" (שיהי' לו רפואה קרובה ורפואה שלימה), אמר הנ"ל שרוצה תשובה, אמר לו כ"ק אד"ש: "תשובה זאלט איר טאהן מיט אייערע תלמידים און מושפעים, דאס איז די בעסטע תשובה, אבער מתוך שמחה" (תשובה תעשה עם התלמידים והמושפעים שלך, זה התשובה הכי טובה, אבל מתוך שמחה).

בתחילת חלוקת הדולרים חיפש אחר הר' י. ווינבערג (שלוקח עבור הנשים) שיקח עבור עזרת נשים, הנ"ל ניגש ולקח, אח"כ לקח עונה"פ ואמר שיש קהל גדול וזה לא הספיק, שאלו כ"ק אד"ש באם צריך עוד, ענה הנ"ל "כן!", נתן לו כ"ק אד"ש עוד חבילה. בדרך לבמה (מצד מערב) היו דחיפות נוראות כי זה זמן רב שהרבי מה"מ איננו מחלק דולרים ורבים מהת' ואב"ש נדחקו לעלות ולקבל. בין הנדחקים ביו גם כמה שאינם טנקיסטן כלל, רק כיון ששמעו וראו שהרבי מה"מ מחלק דולרים נדחקו לקבל ג"כ. א' הבחורים ניגשו וכ"ק אד"ש נתן לו חבילת דולרים, ההוא נשאר לעמוד (כנראה לא הבין מדוע הוא מקבל חבילה שלימה ולא \$2), כ"ק אד"ש אמר לו שיקח את הכסף ויחלק את זה לאנשים. מפי השמועה: אח"כ אמר



בקבוק וחיך אליו. באמצע נגמר המשקה, כ"ק אד"ש אמר לאחרון שניגש שעוד מעט יהי עוד ושאל את ריל"ג אם יש עוד, וכן רמז בידו הק' לו אם יש עוד משקה, ריל"ג ניגש למה. ושאלו באם יש עוד משקה, אולם לא הי' ובינתיים ציווה לנגן: האפ קאזאק ובעת השירה מחא בכפיו הק' בחוזק.

בתום הניגון שוב רמז לריל"ג באם יש עוד משקה וריל"ג רמז שאין עדיין. ציווה לנגן: ניגון הכנה וד' בבות (רמז באצבעו: בבא הד' פ"א) אח"כ רמז לשיר נייע זוריצ', ובאמצע הניגונים רמז שוב לריל"ג באם יש עוד בקבוקים. התחיל לנגן בעצמו נייעט נייעט... ובאמצע הביאו עוד משקה בבקבוקים גדולים, ריל"ג חילק זאת לתוך בקבוקים ריקים של יין, אח"כ הביאו עוד בקבוקים קטנים ולאחר שגמרו לשיר נייעט נייעט רמז ריל"ג לרבי שיש עוד משקה וכ"ק אד"ש המשיך לחלק זאת. הר' ווילענקין מנחלת הר חב"ד באה"ק נגש לכ"ק אד"ש יחד עם בנו ואמר לכ"ק אד"ש משהו אודות בנו, כ"ק אד"ש נתן לו בקבוק משקה ובנו נשאר לעמוד ע"י כ"ק אד"ש, כ"ק אד"ש הראה לו באצבעו שילך אחר אביו, אך הילד נשאר לעמוד כי לא הבין, ריל"ג נגש ומשכו וכ"ק אד"ש חיך.

אח"כ אמר: די וואס דארפן מאכן א ברכה אחרונה וועלן זיכער מאכן א ברכה אחרונה, התחיל לנגן כי בשמחה תצאו וקם ממקומו.

בדרכו עמד הר' שלום בער (סידני) העכט, כ"ק אד"ש הביט עליו ב"פ ושאלו באם הוא קיבל הנוכה געלט, הנ"ל השיב שלא, וריל"ג נתן לכ"ק אד"ש דולרים, כ"ק אד"ש נתן \$2 להרב העכט וכן לבנו, כל הזמן רמז

בידו הק' להגביר השירה. ההתוועדות נסתימה בשעה 6:40 לערך.

לאחר ההתוועדות נשאר הר' ד. ראסקין לחלק דולרים לאלו שעדיין לא קיבלו. כמה דקות לאחר שכ"ק אד"ש נכנס לחדרו, יצא לתפילת ערבית, לאחר תפילת ערבית יצא כדי לנסוע לביתו ובדרכו בירך כמה אנשים הנוסעים לאה"ק, כמו"כ הורה בידו הק' להגביר השירה.

## שנת תשמ"ז

יום ג' כינוס צ"ה, אור לנר ה' דחננכה: לערך 3:20 נכנס כ"ק אד"ש כשהתזמורת מלווה אותו בניגון: "שיבנה ביהמ"ק" וכל הדרך עד למקומו הק' עודד כ"ק אד"ש את השירה בידו הק' להגברת השירה, ופה קרה משהו מעניין: כשעלה על הבימה הסתובב לעבר הילדים שיחיו ועשה כמ"פ בידו הק', לאחרי ששם הסידור על הסטענדער, עודד כארבעה פעמים בידו הק' ובתנועות מיוחדות (כשפניו אל הכותל) להגברת השירה.

בעת "קדושה" הסתכל כ"ק אד"ש בתוך פתק שהי' מונח בסוף סידורו, ולאחרי "קדושה" כשהתיישב הביט ג"כ בפתק זה, באמצע חזרת הש"ץ דפדף הסידור בחזרה, למקום תפילת העמידה, (להעיר שבסוף הסידור דאד"ש מונח ג"כ המדבקה של צ"ה שהודפס בנייר אחד ביחד עם פסוקי "הריני" ו"אך צדיקים" בשנת תשד"מ [הודפס ע"פ הוראת כ"ק אד"ש] לכינוס צ"ה דאז, היום נגע בזה כ"ק אד"ש קצת וסידרו טוב, ביחד עם ה"גומלי" שעליו).

לפני הדלק"נ, הסתובב כ"ק אד"ש כרגיל, שפניו אל הילדים שיחיו (להעיר שלפני הדלקה"נ עשה הרב

י"ה ע"ה סדר, שיהי שקט והכרזו בצעקותיו שאד"ש נמצא פה ושידעו לפני מי עומדים, הנה בעת אמירתו זאת הסתכל אד"ש עליו בעינים רציניות קצת ומתוך חיוך) כשהתחילו לנגן "הנרות הללו" בתחילה כ"ק אד"ש הביט על הקהל (וכך גם לפני הדלקה"ג הסתכל על הקהל שממולו) ואח"כ דפדף בסידורו למקום "הנרות הללו", וניגן (רוב הזמן) מתוך הסידור, בעת שניגנו "על ידי כהניך הקדושים; וכל שמונת ימי חנוכה הנרות" (בפעם הא') עשה כ"ק אד"ש כמ"פ בידו הק', כשפניו לילדים שיחיו. בעת שניגנו "על נסיך" ה' משהו מעניין: ידו הימנית דכ"ק אד"ש היתה על הסטענדער, וידו השמאלית היתה בקצה הסטענדער (כך שהאצבעות היו ממש בסוף הסטענדער מלמטה) ובידו הימנית עודד בידו הק' קצת (ובעיקר בראשו הק'), ובאצבעות ידו השמאלית ספר את הפעמים שניגנו "על נסיך", כשבכל פעם הוריד אצבעו, (וכעין זה ה' אתמול!), כשהגיעו לפעם החמישית הסתובב כשפניו אל הכותל, ועשה בידו הק' על הסטענדער עוד פעמיים - סה"כ ניגנו 8 פעמים "על נסיך", ב"אל תירא...אך צדיקים" עשה חזק מאד בידו הק' על הסטענדער ובפרט בסוף, וחזרו כמ"פ על הניגון - ד"אך צדיקים" ביחד עם המילים ד"כי אלוקים יושיע ציון" וגו'.

לאחרי תפילת מנחה הסתובב כ"ק אד"ש ליד הסטענדער שלו (ולא ניגש (כרגיל בשני הכינוסים הקודמים) לסטענדער השני שעמד באמצע הבימה, המוכן כדי שכ"ק אד"ש יוכל להשען עליו בשלימות). כרגיל בעת אמירת הי"ב פסוקים, כ"ק אד"ש אומר ביחד פסוק בפסוק, וכן בעת כמה

דיבורים (בדיחות) שהר"י אמר אד"ש חיך קצת.

לאחר אמירת הי"ב פסוקים חיך כ"ק אד"ש קצת. לאחר אמירת הי"ב פסוקים ניגנו "ווי וואנט משיח נאר" (כרגיל), ואד"ש מחא כפיו הק' (ופ"א הסתובב לעבר הת' והאברכים שיחיו שעמדו למעלה בהעזרת נשים (דקינגסטון), וכן הי' בסוף השיחות שניגנו - כ"ק אד"ש הסתובב בכל ניגון פ"א לעברם. אח"כ הכריז המנחה שצריך להודות במחיאות כפיים לילדים שיחיו שהצטיינו באמירת הי"ב פסוקים, וכ"ק אד"ש ג"כ מחא כפיו לכמה שניות, בעת שהכריז המנחה שכ"ק אד"ש יגיד שיחה עכשיו כו', ניגש כ"ק אד"ש להסטענדער השני (הנזכר לעיל) והניח הסידור על הסטענדער הא' (שלא כרגיל שלוקחו אתו ומניחו ג"כ על הסטענדער השני), [להוסיף משהו בהנ"ל: בעת שניגנו "על נסיך" כ"ק אד"ש רקע ברגליו כמ"פ! בקצב השירה].

בשיחה הראשונה נתן כ"ק אד"ש פקודה חדשה לכל ילד וילדה, לעשות מחדרם הפרטי שבביתם "בית תורה, תפילה, וגמ"ח" ולהשפיע על כא"א - "על פתח ביתו מבחוק", וזה יזרו עוד יותר את נתינת ה"מתנת חנוכה" של הקב"ה, וכשענו כפי שאמר כ"ק אד"ש, שזה "בית המשיח", אז המנחה שיבח אותם, באומרו שהם שומעים את דברי כ"ק אד"ש בעת שאומר השיחה. כשאמר זאת המנחה, כ"ק אד"ש חיך, והי' נראה על פני כ"ק אד"ש שהי' שמח.

בשיחה השני': הסיק כ"ק אד"ש ההוראות משיעור חומש-ההילים-סהמ"צ; דיום ד' נר ה' דחנוכה: משיעור חומש: ללמוד מאחי יוסף שחזרו בתשובה על מה שעשו ליוסף

אחיהם לפני 13 שנים!, וכדי שלא יתפעל מהיצה"ר ע"כ באה ההוראה משיעור דתהילים: בתחלתו המזמור "חלצני ה' מאדם רע" (יצה"ר) ועי"ז באים ליעוד שבסוף מזמור הראשון "אך צדיקים", ועוד יותר בפרט בסוף השיעור דתהילים: בתחלתו, בתחלת המזמור "חלצני ה' מאדם רע" (יצה"ר) ועי"ז באים ליעוד שבסוף מזמור הראשון "אך צדיקים", ועוד יותר בפרט בסוף השיעור דתהילים - במזמור האחרון: "בנינו.. בנותינו.. מחוטבות תבנית היכל" (הקשור גם עם בית) ובפרט בסוף המזמור - סוף השיעור: "אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלקיו" (הקשור עם א' מה"ב פסוקים שז"ע אמרו ישמח ישראל בעושיו וה' במעשיו), וצריך להיות מתוך אהבת ישראל, שזהו שיעור דסה"מ"צ: "לא תחבול בגד אלמנה", שעי"ז מביא עוד יותר שא"א לא יגע בעם ישראל, ולנצחון הרשעים ע"י הצדיקים!

כשהמנחה תרגם את ההוראה מאחי יוסף, שאל גם לילדים שיחיו (כמה שנים לפני"ז היתה מכירת יוסף), והם ענו (13 שנה), וכ"ק אד"ש חייך, ובשיחה השלישית כ"ק אד"ש תיקן שזה שאמר 13 שנה היתה תקופה הראשונה, ואח"כ היו עוד 7 שנים של שובע ועוד שנה סה"כ = 21 שנה, ולאחרי שעשו תשובה נתבטלה הגזירה מעליהם.

וכן אמר כ"ק אד"ש בשיחה זו - שיש להוסיף בשמחה, ובפרט שנה ה' דחנוכה הוא יו"ט של חב"ד, ויתן לאחרי שיתפללו עוד תפלה - מעריב - ג' מטבעות, 1 - צדקה כללית: 2 - צדקה סתם: 3 - לעשות כטוב בעיניו. ובזכות הילדים שיחיו יתן גם למבוגרים, וגם ינגנו ניגוני שמחה (וגם

נוהגים לעשות מסיבות שמחה בנו ה'), וכנ"ל שנה ה' הוא יו"ט של ליובאוויטש, 1 - "אך צדיקים" (שיעור התהלים): 2 - "שיבנה": 3 - ניגון שתוכנו הוא ש"אין עוד מלבדו".

בעת תרגום שיחה זו פנה כ"ק אד"ש לימינו והסתכל, (ומיד הבינו שמתכוין להספל מים, לרחוץ ידיו לפני תפלת מעריב, וזה ה' כבר מוכן לפני תפלת מנחה) ומיד ניגש הריל"ג ולקח קערה ובה כוס מלא מים, ובידו השני' מגבת קטנה, והוא נעמד במקומו (על הבימה לשמאל כ"ק אד"ש), אחר כמה דקות הסתובב כ"ק אד"ש לשמאלו, ומיד ניגש הריל"ג והושיט הקערה, וכ"ק אד"ש לקח הכוס ונטל ידיו 6 פעמים בסירוגין על כל יד, ובעת שנטל ידיו הק' אמר להריל"ג שיאמר למנחה, שאת הניגונים ינגנו לאחר תפלת מעריב.

לאחרי התרגום אמר המנחה שעכשיו יהי משהו הקשור לכ"ק אד"ש, והוא שלערך 1770 ילדים וילדות שיחיו חתמו שמם ושם אמם על פ"נ, תוכנו של הפ"נ הוא שבו הם מבקשים מכ"ק אד"ש שיבוא "משיח נאו", (וכפי ששמעתי, שזה הוחלט לפני שבועיים במוסדות של ליובאוויטש בניו, ובמשך הזמן כולם חתמו) והדמי פ"נ הוא שכאו"א מהילדים-דות שיחיו נתנו 10 סענט ("דיימ") דמי פ"נ, ועתה יגשו 3 ילדים שהיו היום במקוה (שנים מהם היו לבושים בגדי שבוי"ט) וימסרו לכ"ק אד"ש הפני"ם והכסף, וכן 2 מהילדות תחיינה!!

הראשונים שניגשו (-מבימת המנחה עלי' עמדו) בימת ההתנוועדות של כ"ק אד"ש) לבימת התפילה של כ"ק אד"ש) היו 3 הילדים שיחיו, ולאחריהם 2 הילדות תחיינה, הם

ניגשו ברתת ובזיע, בתחילה כ"ק  
אד"ש חיין להם, ואח"כ כשעלו על  
הבימה, כ"ק אד"ש הסתובב הצידה  
כשירו השמאלית נשענת קצת על  
הבימה, ופניו רציניות מאד - זה הי'  
מעמד מרגש מאד. כל הקהל הי' בשקט  
ופניהם אל הקדש, ומכו"כ מהם נזלו  
דמעות של התרגשות (-אשר "אשרי  
עין ראתה כל אלה"!) - הילד הראשון  
החזיק ניירות שבהם החתימות, וכן  
הילד השני, הילד השלישי החזיק  
צרור מטבעות (הצרור הי' מסחורה  
נאה ויפה, ולמעלה בהצרור הי' חבל  
קטן של עור שבו מושכים ופותחים  
הצרור...). - הילדה הראשונה החזיקה  
הניירות, והילדה השני' החזיקה ג"כ  
עוד ניירות והצרור (שהי' דומה ממש  
לצרור ה"ל), וכ"ק אד"ש החזיקם  
בשתי ידיו, כשהם מונחים על  
הסטענדער ומיד רצה לאמר משהו,  
אבל המנחה הי' באמצע נתינת ברכה  
לכ"ק אד"ש, ומיד שהבחין שכ"ק  
אד"ש רוצה לאמר משהו מיהר וגמר.  
אבל כ"ק אד"ש לקח כהנ"ל  
והסתובב - וניגש לסטענדער ע"מ  
להתפלל מעריב (וכמדומני שרמז  
בראשו הק' שיתחילו להתפלל מעריב),  
אבל עוד לפני שכ"ק אד"ש הניח  
כהנ"ל על הסטענדער, הסתובב ופנה  
בחזרה לסטענדער השני - שכנגד  
הקהל - והניח כהנ"ל על הסטענדער,  
והחזיקם ואמר: שכרגיל יזכיר כהנ"ל  
עה"צ, ובירך ברכות בהזכירו פסוקים  
מהפרק שלו "הראנו ה' חסדך - לשכון  
כבוד בארצנו" וסיים "ומשיח צדקנו  
בראשו (והכריז) אמנ!".  
ומיד ניגש בחזרה להסטענדער  
והניחם על הסטענדער (שכנגד הכותל)  
- ובנתיים התחילו להתפלל מעריב  
וכ"ק אד"ש ג"כ פתח את הסידור -  
אח"כ לקח כ"ק אד"ש כל הניירות

וסידר כולם ביחד, ואת 2 צרורי  
המטבעות שם עליהם, לפני תפלת  
העמידה הסתכל על החזן, בעת תפלת  
העמידה הביא (הת' חמ"ה שי') שתי  
מעטפות אחת ע"מ להכניס בהם  
הניירות ואחת ע"מ להכניס בהם  
צרורי המטבעות, ושתייהם גדולות,  
בעת שכ"ק אד"ש פסע ג' פסיעות  
דשמו"ע, הסתכל עליהם, וניגש הריל"ג  
(לאחרי שכ"ק אד"ש פסע בחזרה  
והביט עוד פעם אליהם) ולקח מעטפה  
אחת ונתנה לכ"ק אד"ש (לאחרי  
שפתחה טוב) וכ"ק אד"ש תחב בתוכה  
הניירות - צרורי המטבעות (ולא  
השתמש בהשני' (שבכלל לא מסרוה  
לכ"ק אד"ש)) - ולאחרי התפילה - גם  
תחב שם (בכל הכח) את הסידור. (בעת  
שניגנו "ועל כן נקוה" ניגנה התזמורת),  
ובעת שניגנו "אל תירא - אך צדיקים"  
עודד בידו הק' את השירה על  
הסטענדער.

לאחרי קדיש האחרון, ואחרי  
הניגונים, ירד למטה כשבידו הק'  
המעטפה הגדולה ושם אותה על  
השולחן בצד, (על השולחן כרגיל  
מונחים מטבעות שכ"ק אד"ש מחלק  
למדריכים כו').

בעת שניגשו 3 המטפלים עם  
כינוסי הזקנים/ות (שכ-3 מגינים מהם  
נכחו למטה בביהכ"נ) אמר הריל"ג  
משהו לכ"ק אד"ש ומסר לו 3  
מעטפות קטנות (בהם היו מונחים  
כו"כ חפיסות של מטבעות) וכ"ק  
אד"ש נתן א' לכ"א משלשתם. בעת  
שניגשו המדריכות, היו 3 אימהות  
שניגשו עם ילדם ש"י בידם,  
להראשונה כ"ק אד"ש נפנף בידו הק'  
לילד, לשני' וכן לשלישית כ"ק אד"ש  
תחב המטבעות ביד הילד וכשחיון על  
פניו.

חנוכה-תשל"ח" [ובשנת תשל"ט הורה שיעשו ג"כ מסיבות וכו' שמה מבין צריך לעשות מסיבות כאלו]; ובאם נזכה להתועדות במוצש"ק, אז יהי ביום א'.

יום ד כ"ט כסלו ער"ח טבת: לפני האהל: בים זה נתקבלו דו"חות מכל העולם על הפעילות שנעשו עד עתה בימי חנוכה. הרא"י שי"ט, הי' אצל כ"ק אד"ש, ג"כ כ"ק אד"ש לאחר השיחה התעניין (כדלקמן) אם הי' בעת השיחה, ולהעיר שבהוראות אלו מטפלים הר"ק והנ"ל (הנ"ל עוסק כנראה בפרט בהוראה דכ"ק אד"ש מיום ד' שעבר; ששלוחי ארה"ב שיחיו, ישלחו מכ' להנשיא רייגן - להודות לו על עזרתו להעמיד מנורות חנוכה ציבוריים, וגם לשלוח לו דפו"ש!) - והם (הר"ק והנ"ל עם עוד כמה חבר'ה ממשפחת הר"ק ועוד) מטלפנים לכל העולם! כ"ק אד"ש נסע לאוהל לערך 2:15

ליל ששי-נר ו' דחנוכה: לערך 7:24 הגיע כ"ק אד"ש מהאוהל, כעבור כ-10 דקות ירד כ"ק אד"ש למטה לביהכ"נ להתפלל, (להעיר: שהבימה שהיתה אתמול בעת כינוס צ"ה עבור כ"ק אד"ש נשארה במקומה ולא הורידה וכן נשארה גם לתפילת מנחה - מעריב דיום ה' כדלקמן) בדרכו למקומו חילק כמה דקות צדקה לילדים שיחיו, ופה הי' מחזה נורא: לפני שעלה על הבימה, ליד המדריגות נתן לצדקה לילדים שעמדו שם, וגם לאחרי שעלה על הבימה פנה לימינו - דהיינו בסוף הבימה לצד הקהל! וחילק צדקה (כ"ק אד"ש הי' צריך להתכופף כמה פעמים...) לכמה ילדים שיחיו!.

כשעברו הטאנקיסט'ן (בתחילה נתן להר"י הל. שי' וו. קופסא שלימה עבור "עזרת נשים").

א' מהזקנים ניגש ולא לקח אלא הנהן בראשו לכ"ק אד"ש וכ"ק אד"ש חיך, וקרא לו בחזרה והוציא מכיסו כמה מטבעות ואמר לו משהו ונתנם לו, אחר"כ קרא לו עוד פעם והוציא עוד כמה מטבעות ונתנם לו ואמר לו משהו, לפתע נעמד הר"י שי' אלאי (מדרום אפריקה) ליד כ"ק אד"ש שפנה אליו בחיך גדול ונתן לו ידו הק' ל"שלום", ודיבר אתו כדקה, וכה"ז שדיבר החזיקו (כ"ק אד"ש להנ"ל) בזרועו! מתוך חיך, ואח"כ נתן לו מטבעות (כמו שנותן לטאנקיסט'ן) לכשגמר החל כ"ק אד"ש לנגן בקול חזק "ניעט ניעט", וכה"ז עודד בידו הק' ועלה לחדרו הק'.

כעבור כ-5 דקות נסע כ"ק אד"ש הביתה, ובמכונית עשה כמ"פ בשתי ידיו הק', אשרי עין ראתה אלה. הכינוס נגמר - 5:45. ב"שידור" הודיע י.ק. 2 הוראות מכ"ק אד"ש, 1 - מאתמול, לאחרי שחזר מהאהל, לעשות ספר תמונות כדאשתקד! 2 - מהיום שמכיון שנוסע מחר - ער"ח - לאהל שיתנו דו"ח מפעולות חנוכה שנעשו ע.ע. בכל העולם, שימסרו לפני נסיעתו לאהל!

[הוספה כללית מיומן אחר: לאחרי הקדישים ניגנו וכ"ק אד"ש נעמד ליד הסטענדער הראשון (בו התפלל), ומחא כפיו הק', כרגיל זה משהו מיוחד בעת מחיאת כפיים בכינוסים, אבל בעת שניגנו "ניעט ניעט" (הניגון הג') היו תנועות מיוחדות ובחוזק מאד וכמ"פ ניגנו]

במוצש"ק "זאת חנוכה", תתקיים סעודה גדולה ב-770 בהמשך ל"סעודת הודאה" שעשה כ"ק אד"ש ב"זאת

כרגיל לאחרונה שהדלק"נ (לאחרי שכ"ק אד"ש חוזר מהאוהל – זמן להתפלל מעריב) מדליקים הנרות לאחר מעריב לפני עלינו, בעת שניגנו "הנרות הללו", רוב הזמן הביט על הקהל, וכשניגנו "על נסיך" עשה בראשו הק' קצת, וספר את הפעמים שניגנו "על נסיך" (6 פעמים) ואחר כך הסתובב ופניו אל הכותל – כרגיל, ועשה בידו הק' – תנועות חזקות – סה"כ ניגנו 8-9 פעמים "על נסיך", לאחר קדיש דרבנן (הריל"ג כדרכו, הי' כבר בתחילת דרכו למעלית, אבל כ"ק אד"ש נעמד ופניו לקהל באופן כזה שרוצה לדבר, את הסיפור גם לא לקח בידו הק', הקהל החל לנגן "על נסיך", אבל כ"ק אד"ש החל לדבר, מיד נהי' שקט מחד גיסא (דהיינו שהקהל הפסיק לנגן) ורעש מחד גיסא (כי כולם רצו כמטורפים לשמוע מה שכ"ק אד"ש מדבר) אבל כעבור כ-5 דקות נהי' פחות שקט.

תוכן השיחה היתה: הוראות בנוגע למעשה בפועל: (1) מעות חנוכה – הקשורים עם בתי חב"ד, (2) פרסומי ניסא דחנוכה בשטורעם הכי גדול – נרות ציבוריים, (3) ז' מצוות ב"נ (להשפיע על הנשיא שיוסיף בזה), (4) לעשות מזה תמונות ואח"כ להדפיס מזה ספר.

השיחה ארכה כ-25 דקות (נגמר לערך 8:25), כעבור 5 דקות נסע כ"ק אד"ש הביתה (מפאת הבהלה מיד בתחילת השיחה, א' מהמכוניות של מבצעים חנה במקום איפה שמכוניתו של כ"ק אד"ש היתה צריכה לצאת, וכמה בחורים שיחיו הזיזו את המכונית!...).

במכונית הודיע כ"ק אד"ש לנהג הריד"ק שי', כמה הוראות: (מן השמועה) (1) שימסור הוראה הנ"ל

(פרסומי ניסא-עשיית תמונות (ז') מצוות ב"נ)) לכל העולם, (גם אז שאל כמדומני אם הנ"ל הי' בשיחה) – ושישעו המשך לזה בימים הנשארים גם בשבת. (2) שכ"ק אד"ש נותן 1000 דולר! עבור כל "בית חב"ד"!!!... (3) בא"א לנצל החגיגות דשנה החדשה למספרם של הגוים עבור "פרסומי ניסא". (4) (אינו ברור) שיפרסמו שכל הפעילויות הציבוריות הי' הצלחה למעלה מן המשוער.

היום הודפס ה"קונטרס חנוכה" ובו ב' מאמרים מוגהים ע"י כ"ק אד"ש, (1) ת"ר "נר חנוכה" – מהתוועדות מוצש"ק מקץ, (2) "מצותה" – מהתוועדות זאת חנוכה, שניהם מתשל"ח!!

יום ה' ל' כסלו, אדר"ח טבת: ביום

זה לפני מנחה הי' מענה מכ"ק אד"ש עבור הד"חות מהפעולות דחנוכה וכי' – וכ"ק אד"ש ביקש שימסרו המענה לכל השלוחים שיחיו (?) וזלה"ק: נת' ות"ח ת"ח, ובהמשך באופן דחנוכה בכ"ז דפשוט שמוסיפין ומהזרין מן המהדרין, בודאי יתקשרו עם כל הנ"ל ועוד ועוד – שינצלו (כמצודה – כמצולה כהנ"ל) השעות שעד חותם חנוכה ובהיזור מן ההיזור (עד כאן כתב כ"ק אד"ש לפני תפילת מעריב, ולאחרי תפילת מעריב הוסיף השורה הבאה): והרי חנוכה זו תחילתה וסיומה שבת – עונג וכל חלאכתך עשוי'. והשנה כולה שבת להוי'!

כנ"ל הבימה נשארה לתפלת מנחה-מעריב. ב"על נסיך" הי' כדאיתמול – ובכלל בעת הניגון הביט בסיפור. המיקרופון הפעם הי' לצד ימינו של כ"ק אד"ש, (לא כאתמול שזה הי' לצד שמאלו של כ"ק אד"ש

מתחת הבימה – ומיד בתחילת השיחה כשרצו להגיש המקרופון הנה (באמצע דיבורו) סימן כ"ק אד"ש בידו הק' שיורידו המיקרופון, (דהיינו סימן לאות ביטול) וריל"ג מיד הגישו לכ"ק אד"ש, השיחה ארכה (לאחרי מנחה) כ-10 דקות, ותוכן השיחה היתה, בהמשך להמדובר אתמול להוסיף בנתינת המעות חנוכה מהקב"ה – ביאת משיח צדקנו.

היום הודפסו 2 שיחות שזיכנו כ"ק אד"ש והגיה אותן, משיחות פרשת וישב, מבה"ח טבת, א' דחנוכה, ש"ז - ע"ד ההוספה בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, בקשר עם ימי חנוכה". השיחה י"ל מוגה הן בלה"ק והן בידיש. !!

ליל בד"ח טבת: תפילת מעריב  
כ"ק אד"ש הודיע שיורד למטה להתפלל מעריב (הר"ז סימן בטוח שיהי' משהו, ובפרט שכ"ל (כמ"פ) הבימה עדיין נשארה ולא הורידוה).  
לערך 5:20 ירד כ"ק אד"ש למטה לתפילת מעריב, ולאחרי התפילה כשראה הריל"ג שכ"ק אד"ש לא לקח בידו הסידור, ופניו לקהל, החל להקריב המיקרופון אבל אבל כ"ק אד"ש זו קצת והחל לומר משהו (כשראה הריל"ג שכ"ק אד"ש אומר משהו אז הגיש המיקרופון, אבל כ"ק אד"ש עשה בידו הק' לאות ביטול שיסירוה!).

וזה מה שאמר כ"ק אד"ש (דיבר במשך חצי דקה): "איינשטאט אז מזאל זיך שטופן הערן וואס מ'רעדט, זאל מ'גייען שטורעמען אין פרסומי ניסא פון מבצע חנוכה" (במקום להדחף לשמוע מה שמדברים, צריכים לפרסם ב"שטורעם" את ה"פרסומי ניסא" של

מבצע חנוכה). מיד לאח"ז נסע כ"ק אד"ש הביתה.

במשרדי זהנ"ל, מטלפנים לכל העולם להודיע מהמענה הנ"ל, וכו' וכו', ובעיקר לפי מה שמעתי שמחר מוסרים המכ' דהשלוחים לבית הנשיא בוואשינגטון ע"י הר' א.ג. ש"ט (והמכ' מתקבלים שם במשרדים הנ"ל).

פה בתור הוספה במבצעים, הלכו שיירה גדולה (כ-150 מכוניות עם החנוכיות שעליהם) במנהטן ועשו שם מבצעים (חלוקת (מכירת) חנוכיות – ופרסומי ניסא, גם אצל הגויים – ובפרט אתמול בלילה, שהי' במנהטן פאראד גדול לכבוד תחילת שנתם למספרם, והי' שם קידוש ה' גדול), גם היום היו פעולות יותר גדולות ונרחבות בה"פרסומי ניסא".

תלו מנורה (גדולה לפ"ע) ליד פסל החירות לעשות פרסומי ניסא, כ"ק אד"ש אמר ע"ז להר"י ש.ק. שזה "א גלייכע זאך" (דבר ישר) ושאלו אם זה דלק חצי שעה!.

# כתבי יד קודש

## צילום מכתבי יד שונים של כ"ק אדמו"ר

הגהות כ"ק אד"ש מה"מ על שיחות ש"ק מבה"ח טבת - שבת חנוכה, וש"פ מקץ - זאת חנוכה  
דשנת תשט"ז. עבור "קובץ ליובאוויטש" שהדפיסו אותם במדור "מהני מילי מעלייתא".

די נקודת הדיקציה מן היינטיגען טעם איז, וואס עס איז סבה חנוכה.  
די נקודת הדיקציה: פאר חנוכה, אפילו די יינטיגען טעם איז סבה חנוכה.  
הסגנון, אפילו סלכות בית הסגנון, ונחמם וכו' לכה (8308) קעמט  
ועטאום ימים טובים וכו'.

דער נס מן חנוכה איז געווען וואס עס האט געטווען מן טור  
צו צינדלן די נרות בן בית המקדש און דער טעם האט געטרעט אפן טעם.  
און דערמאר האבען די חכמים ז"ל געווען ברכת טעם נישט על הרקע  
הנרות, ווייל דאס איז דער עיקר הנס וי"ש רחמנא.  
דאס צינדן, און די זכורה מן חנוכה איז צינדן נרות, אבער ליכטיק.  
מל געמינט זיין, און גלות, אויפן גאס איז 30333 פינפטער-אארום-טעם  
דאך צינדן נ' חסדחטן, ועס עסן דאמאלס און מן כאטש ליכטיק, וואס  
דאס איז אן עבודה בדרך כללטה לפעלה.  
עס איז נישט קיין גילויים בדרך סלפעלה למטה. ארום/דער נאנדער זיין  
מן חנוכה איז נחלן געווארען כהביל גלות. עס איז א חשך ככול וככול,  
און עסן כאטש דארטען ליכטיק בדרך 323333333 מלטה לפעלה.  
און דאס איז דער חילוק מן נרות המקדש און נרות חנוכה. ווינען  
דא איז דעם צוויי חילוקים עיקריים: א' נרות המקדש צינדט עסן 38  
מכנים ונרות חנוכה צינדט עסן סמוך. ב' נרות המקדש צינדט עסן סמוך  
יום ונרות חנוכה סתחתן.  
וואס די צוויי ענינים מן חוץ און חוץ ווייזן אויף א ענין מן  
נישט קרוטה. ווארום קרוטה איז אור - היפך החושך - און ענינה איז לעסות  
דירה לר ית' - היפך החושך, א ענין מן פנים.  
און וואס ענינה נרות המקדש צינדט עסן בעל"י ומכנים, ווייל עס  
איז א גילוי בדרך סלפעלה למטה. און נרות חנוכה צינדט עסן סתחתן וסמוך,  
ווייל ענינה איז בדרך סלפעלה, צו באלייכטען אויך דעם חושך מן  
חוץ.

110 110

און דער טור עבודה איז דעם איז, נישט ווי דעם בית סמאי או נרות והולך.  
כשרי התב, נאר בשרי והולך, רעליין בקודש, או אלע טאג צינדט עסן אן  
נאר א ליכטלעך, עסן טאכט ליכטיקען און ליכטיקע, כיון אז וליילה כיום יאיר.  
די הוראה מן דעם איז:  
אז עסן דארף בעלייכטען דעם חושך, וואס דאס איז - עבודה פון חנוכה,  
אויסקלעלין זיך בחושך און באלייכטען דעם חושך מיט טעם טור, בדרך סלפעלה  
לפעלה, וטוסיף והולך.

(סג"ה ש"ק ספרים טעם, טעם  
חנוכה, חס"ו)

טא אר געזען

5. דעה

עסן האט געקומען חנוכה - דער נס מן חנוכה איז געווען אפילו די  
היינטיגע טעם און חסדחטן, ובסגנון סלכות בית הסגנון ונחמם טעם כן  
טעם טור כו',  
וואס סיינט טעם און חסדחטן?

טעם סיינט נישט, און עסן האט עפעס אראפגענומען מן טעם, אבער עסן האט  
עס כסנה געווען בכניסות, נייין, עס איז פער נישט וואס די יינטיגע אבערן  
דאס צינדערט, און דערמיט זיין דעם געווארען טעם,  
דער פנימיות העניף מן דעם איז טעם און חסדחטן, אז די סלחת  
הוויים איז געווען עסן - אל-לעבנות - חסדחטן חסדחטן. הנס מן סלפעלה  
נישט חורה, עסן איז סלכות או עסן זאל לערנען חורה. וויבאלד אבער או עסן  
סלפעלה אוועק חורה מיט חסדחטן חסדחטן אין איין היכל, עסן מארגלייכט  
חכה יונת צו חורה, אז חורה איז א טעל ווי אלע חסדחטן וואס עסן אז  
דאס איז טעם.  
ווארום דער נאנדער זיין מן טעם וטהרה איז ווי דער רמב"ם וואס די  
און חכה סלפעלה וואס עסן חסדחטן אלא חוקה חקתי, גזירה גזרתי, עס איז  
א ענין מן א חוקה לפעלה מן היכל, און - אפילו עסן - ווייל וואס עסן -  
צו אלע חסדחטן - ווערען עסן טעם.

הי"ת זלתי

און דאס איז דער ענין מן היינטיגע טעם און חסדחטן, אפילו דאס חכה  
כידוע, וואס אפילו עסן - סלפעלה - אל-לעבנות - חסדחטן חסדחטן. לאום שאלען לעבנות  
אבער עסן לאום דארטן אריין אויך יינטיגע, עסן לאום צו איין היכל חורה  
חכה גזירה און עסן סלפעלה דאס אוועק אויף איין און זעלבער רחמ, איז  
דאס עסן טעם און חסדחטן, וואס עסן דארף האבען אויך דעם סג"ה  
נכס אויף נישט צולאזען דאס.

110



4

די הוראה פון דעם כנסנו אין:  
 עס זיינען באראן אנלעכע וועלכע פונה זיך אורח אין דאך א זנין פון הכנה  
 והכנה, כי היא המסתם וכינתם לעיני כלבים, אין וועמען אים דאס, או  
 כען וועט אריינסיצן אין דעם אויך אנדערע חכמות. א פאר טעה לערנען  
 חורה און פאר טעה אנדערע חכמות להכריל, וואס פאר א ללקול קען זיין  
 אין דעםל דאס איז  
 אגב דעם-ההנהגה אינר דער נס פון חנוכה, או בען בעהם בים דעם  
 וואג, אין נים נאר וואס דער טען סהור אין נים כהר דעם טען סכא, נאר  
 ארבע טען את כל הסבים, די דער טען סהור ווערט אויך טכא.  
 און דאס בריינגט נים נאר א חורבן אין רוחניות, נאר אויך אין  
 נטיות ר"ל, ווי דער רמב"ם דערציילט וועגען חנוכה, או 85235882293  
 די יונים בלתי יום כפונם ובנותיהם, און דאס איז אלץ געדינטן פון  
 דעם וואס טכא את הסבים.  
 ווארום נאמת קען א נים האבען קיין שליטה אויף א אידען, נאר  
 ווי אזוי האבען זיי א שליטה, דורך דעם וואס מען לאזט אליין צו די  
 יונים, באטאלט געג בהרטיך ופהריכיך-טעך יצאו.  
 אבער או מען לאזט נים צו דעם יון, די חכה וועט, אין היכל, ראטאלט  
 אין דער טען, טען סהור, געג.

אין זאכען  
 בעיקר  
 אסאך  
 אין ה"ו  
 זיך

טען  
 אין זאכען  
 זיך

עס איז דאך היינט סתם ספרדים טבח, ואל דער אויבערשטער געבען, או  
 הימים האלו יתכו לטעון ולטמח, או פון סוד ואל ווערען פרוות טעב  
 ירושלים, און פון דעם וואס בים הנה ואל ויין דער זאני אבי' לה תופח  
 אס טביב, און דאס ואל אלץ אראפקומען לטעה כערה טעמים, בעגלא ריך  
 כערה בימיו.

אין זאכען-טען

(מסיחה ט"ק ככה"ח טבח, סכת חנוכה,  
 חס"ו)

תוספת ו' ע"פ 64

א"ת

הנוכה און פורים האט בייזע זיינען א ענין פון פרטובי ניטא, פונדעסט-  
וועגען זיי הלוק ביי דעם, וואס פורים איז ברוב עס מיט א  
גרויסען סעודעס ובעטחה ותיורה, כסא"כ הנוכה איז ניטא די אלע ענינים,  
עס איז אפילו פאראן א כנהת בעקובות פורים ובעריות סעודות ונראה  
נהרא ובעטא, או הדלקת נרות הנוכה איז ברוב עס וכו'. אבער בא אונזערע  
הריים איז דאס ניש געווען. אירע, כ"ק מ"ח ארכו"ר ו"ע האט רעזיילט,  
אז אויב עס זייט עטליכע געווען בלא קבני הדין בעת הדלקת נרות הנוכה, א"ת  
האט מען עס ניש געוואלט גענייט.

קיינ סעס ע"ז במירוס האבן זיי ניש געזען, נאר פון ע"ז זאגען  
ברוך אסר, ע"ז הכנוא ארבעט געווען פון פורים דארף זיין ביינ.  
כראיתא בעמא הייב איינס לעמדי בעמא, ואם רשאי להמטב ביינ. דער  
סעס אויף דעם איז געווען דער גאנצער ענין פון נס פורים איז געווען ע"ז  
זיין. מיי די החלה ק"ב דער סוף פון ספלה הטו ונחתו כרדכי וישראל איז  
געווען ביינ.  
סא"כ הנוכה האט מען זינע געווען דעם יו"ט בסען. אונזער דער נס  
איז געווען בסען, ווי די גמרא זאגט וואס כפי הנוכה און רעזיילט די סעסה  
הנס וואס איז געווען מיטן פך סען, און דערמאר האט מען §§§§§ קונע  
געווען דעם יו"ט בסען. אויך די כהנת הניסים מאכט מען על הדלקת הסען.  
דער חילוק פון זיין און סען, זיין איז א ענין פון גילוי און סעודעס.  
מאכט סען איז א ענין פון העלם, אבער זעבן איז דאס נאר §§§§§ העלם  
לעלע לגמרי, און אפילו בעת פון איז הליק דעם סען, וואס דאסאלט סוהס  
סען אויף איין סען דעם ענין הילוי, מ"ס בצה מן המוכר והילוי, עס  
זאל ניש זיין קיין רעס, נאר עס זאל געזען בניהוא ובחטא, ווייל -  
כללות ענינו איז העלם.

און דאס ע"ז פון זאגען, איז געווען דער סעס, וואס §§§§§ צו הדלקת  
נרות הנוכה האט מען ניש געמאכט קיין פרטום כרוב עס סען, ווייל  
דער כללות ענין פון הנוכה איז א ענין פון סען דענינו העלם, און אסר  
דער גילוי פון דעם איז בניחוח.  
דער ביאור העסע בפנימיות, וואס פורים איז ברעט און הנוכה איז  
בחטאי, וועט מען עס פארשטעהן ע"ז המבואר בלבוש ובט"ו און עס בריינגט  
זיך אין פאמרי חסידות, או דער חילוק פון פורים און הנוכה איז, וואס  
פורים איז געווען די גזירה אויס"ן גוף, א-ענין-טען גמיות, און הנוכה  
איז געווען די גזירה אויף דער נפשה, אויף רוחניות, און אין רוחניות  
בפא, איז געווען די גזירה להעבירם פחות §§§§§ רעזניך, וואס דאס איז  
אירעלקייט אין רוחניות גופא.  
דערפאר איז פורים האט א טייכות בערער צו סעודות, און די סעודות פון-  
פורים איז כסלות מנות איס לרעהו וכו', סעודות וועלכע זיינען פארבונדען  
מיטן גוף, און דער כסלות מנות דארף זיין דאס אין א זעלכע זאכען וואס  
הגוף וכול הנחות בסען. (א-ענין-טען) ריעה בעבט מי אין יכולים לצאח כסלות  
מנות המבואר כ"ב ב"ה זאגט מען גמרות הללו קודם הם זאין לנו רשות  
להתחטס בהם, ובענין הא-ענין-טען, ווייל דאס איז פארבונדען מיט  
רוחניות.

עס איז ירוק, או בעטע א נאך ברענט, איז וואס דער חומר איז מער מוכנס  
ברענט עס ברעט יומר, סא"כ א חומר דק, א איירעלער חומר, ברענט עס און  
א רעס, דער 25 סעס הרבר איז. ווייל דער רעס קומט מער מיטל היסות  
און עפ"י וועט מען אויך פארשטעהן דעם חילוק פון פורים און הנוכה,  
וואס פורים איז די ספחה ברעט און הנוכה בחטאי.

א א א  
מען דארף דאך מיטזענען פון הנוכה אויף א גאנצן יאהר, איז די הוראה  
פון דעם ענין בנוגע להעבירה אויף דעם גאנצען יאהר.  
א די כבוד דארף זיין בלא ברעט נאר בחטאי. ד.ה. מען לאזט לכתלה  
ניש צו קיין מנהג. סעודת להאיר על פתח ביתו מכוון, מען דארף טאקע  
באלייכען אויך דעם חושן שבסודן, אבער ניש אין א אופן פון מלחמה, נאר  
מען נעמט מיט אהין די אייגענע ליכטיגע ובערן פילא איז סעס און  
רוחה הגנה חושן. ובפרט כשמוטף וזיין, יענער מאג אין מען מוטיף און,  
ביי מען קומט צו גום נר הבטיני, וואס פאיו תכלית האור, ווי מען האט  
פג-העט גערעדט בארובה, ווען דעם פועלעס מען פילא או זיילת כיום יאר.

(כסיתח ס"ק פקז, זאח הנוכה, חס"ו)  
א"ת רחוק געווען און פורים, תר"ח.

צילום מהגהות כ"ק על עמוד האחרון ממכתב מתאריך י"ד כסלו תש"ד  
(נדפס באגודות-קודש ח"א אגרות קיד, עמ' רא)

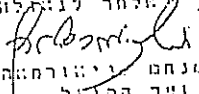
MACHINE ISRAEL  
70 EASTERN PARKWAY  
Brooklyn, N. Y.

מחנה ישראל  
770 איסטמן פארקוויי  
ברוקלין, נ. י.

ד

ב"ה

איך ליי לחטוב או מסעה שנבראו או מסעה שהחזירו להחזיר אבל  
לא מסעה שנחלו ברקיע (ר) ייחא רב רב...  
דכיתא האלוקות...  
סוף דבר דעם כעמית לא זכיה להבין וכו'...  
נחבאר בעי"ח ע' מיעוט הירח פ"ב וז"ל: ואז-ביום ד' - נדרלה כל ג'  
בח'... ע"י טהה' כח' פראוף גפור...  
וענין מיעוט הירח הי' ביום ד' אח"כ וכו' וז"ל חזרה להתגדל  
כבה' הג' הנ"ל היוחה פראוף שלה (ער טחטא: ארה"ר) דומן הסוד  
כדע ע"ר הפסט, כי כחאיסוח הטהה - ענין מיעוט הירח ע"פ דאיה'  
ע"י אור החזרה - להצ"ע - פ' בראשית ושל

בברכו  
לילתג לחטובה  
עלולחר לוגולו  
  
הרב מנחם מייזנברג  
יו"ר ועד הכותל

אגוד אהביא אתע"ל אוביאת האלוכות הקמילו אגוד ד"ע (טמ"פ) דתורה התקנות-דה היא-באינן ג"א  
אחוסדני, מל אינן זוכים אום שפי'הסידוד ק"ו. וטאו אגוד דהכר ג"א טהא אלכ תוכפ אה טה' ד"ע.  
ואן באבית חכ"י זלמי ה"ל דלאו דאר נכחו האלוכות אה ג"ע"ת (ההנהגה) א"ה וזנ"מ אהכ דרכ"ל. אה  
אם אן אהצ"ע זלמי אום דמא אה סיגדו הוללות ת"ל אדכייית (ט"ע).

## פענוח הגהות הדבי ההגהות בתוך סוגריים אחרי המילה שהרבי מחק

(עמוד א')

בקטע המתחיל "די גמרא": שורה המתחילה "די גמרא": אחרי המילה "חנוכה" הוסיף פסיק. באותה השורה: מחק האות ה במילת "היונים". באותה השורה: שינה את המילה "בהיכל" למילה "להיכל". באותה השורה: מחק המילה אא. שורה המתחילה "השמנים": לפני המילה "וכשגברה" הוסיף המילה "שבהיכל".

בקטע המתחיל "דער נס": שורה המתחילה "דער נס": מחק המילה מיט.

בקטע המתחיל "דאס מיינט": שורה המתחילה "מען געפינט": ווארום מען דארף (דער זמן פון). שורה המתחילה "דארף": אחר המילה "ג"ח" הוסיף המילים "איז דאך". בסוף אותה השורה: מחק המילה "וואס".

בקטע המתחיל "עס איז": שורה המתחילה "עס איז": מחק את כל הקטע "ווארום ... למעלה".

בקטע המתחיל "און דאס איז, וואס": מחק המילים "און דאס איז, וואס". בשורה המתחילה "איז א גילוי": מחק המילה "און".

בקטע המתחיל "אז מען": בשורה המתחילה "אז מען": מחק המילה "אז" "וואס דאס איז די עבודה פון חנוכה" (און).

בקטע המתחיל "מען האט": שורה המתחילה "מען האט": מחק המילים "מען האט גערעדט פריהער, אז". אחרי המילה "געווען" הוסיף נקודותיים. מחק האות ד מהמילה "דכשנכנסר". בשורה המתחילה "היונים": לאחר המילה "השמנים" הוסיף המילה "שבהיכל". הקטע המתחיל "דער פנימיות": שורה המתחילה "היונים": מחק המילים "מען זאל לערנען".

בקטע המתחיל "ווארום" שורה המתחילה "ווארום": לאחר המילים "ווי דער" הוסיף המילים "מדרש זאגט - און אין". זאגט (בקיצור). שורה המתחילה "אין": אין (לא). באותה השורה: המקרה מטהרת (המים מטהרין). שורה המתחילה "אן ענין": מחק המשפט (המסתיים בשורה הבאה) און אויב מען וויל דאס צוגלייכען צו אלע חכמות, ווערט עס פמא.

בקטע המתחיל "און דאס": שורה המתחילה "כידוע": מחק המילה איז. באותה השורה: "מען טשעפעט מיט חכמת התורה, מען לאזט פאקע לערנען" (מען לאזט לערנען חכמת התורה). שורה המתחילה "חכמה": זעלבן (זעלבער). שורה המתחילה "דאס": מחק המילים און ענין פון. באותה השורה: וואס (און).

(עמוד ב')

בקטע המתחיל "עס זייגען": שורה המתחילה "תורה": לפני המילים "וואס פאר" הוסיף המשפט "און מאכען דערפון מסמיכות און איין זאך".

בקטע המתחיל "אויף-דעם": שורה המתחילה "אויף-דעם": אויף-דעם ווייזט (דאס לערנט).

בקטע המתחיל "און דאס": שורה המתחילה "די יונים": שלח (פשוט). באותה שורה: געקומען פון (איז פארבונדן מיט).

בקטע המתחיל "ווארום": גי (אינו יהודי). שורה המתחילה "יונים": מחק המלים "דאמאלסט-איז".

בקטע המתחיל "אבער אז": שורה המתחילה "איז": מחק המילה "גבר".

לאחר הקטע המתחיל "אבער אז", לפני הקטע "עס איז": הוסיף המילים "מצור - פרזות".

(עמוד ג')

קטע המתחיל "עס איז": שורה המתחילה "אז אויב": מחק המילה "איז". באותה שורה: "עמיצער געווען שלא מבני הבית" (עמיצער שלא מבני הבית איז געווען). בסוף אותה השורה הוסיף המילה "איז". שורה המתחילה "האט": האט מען עס ניט געוואלט ליידען (מען געווען ניט צופרידן).

קטע המתחיל "קין טעם": שורה המתחילה "בדרך אפשר": מחק המילים "בס-ו" ו"לכסומי".

קטע המתחיל "משא"כ חנוכה": שורה המתחילה "משא"כ חנוכה": מחק המילה "וייל".

קטע המתחיל "דער חילוק": שורה המתחילה "משא"כ": מחק המילה "משא"כ. שורה המתחילה "זאל ניט": מחק אות ה מהמילה "וההידור".

קטע המתחיל "דערפאר": שורה המתחילה "והגוף": (לכן יש (יש\*)). באותה השורה: שבבשר (דאפילו בבשר). שורה המתחילה "מנות": לאחר המילה "מנות" הוסיף \*\* באותה השורה: מחק המילה זכר). שורה המתחילה "להשתמש": שינה המילה "בהם" ל"בהן". באותה שורה: ומצוות לאו להינות ניתנו.

קטע המתחיל "עס איז": שורה המתחילה "א רעש": מחק המילה "סיבת".

קטע המתחיל "איז": שורה המתחילה "איז": מחק המילה איז. שורה המתחילה "פריהעבד": מחק המילה פריהעבד.

בסוף העמוד הוסיף הערות על השיחה:

\*\* ראה פרמ"ג או"ח סו'ס תוצ'ה.

\* ראה זהר ח'ג לט,א.  
לקו'ת שה'ש ד'ה צמו'ר. ובכ"מ.

# השלמות ל"שיחות קודש"

השלמות לשיחת ש"פ מקץ, שבת חנוכה, תשד"מ

שייך לעמוד 91 בשיחות קודש-תשד"מ ח"ב

דערנאך זעצט מען זיך אוועק אין שפיגל און מ'פרעגט בא זיך - למה זה אנכי?...

און מ'באטראכט זיך - אם לא יועיל לא יזיק... וויבאלד אז מ'הערט סי-ווי ניט וואס מ'רעדט, און אויב מ'זועט ניט רעדן וועט דאס קיינעם ניט שאטן. ואדרבה: זיכער וועט זיך יעדער איינער געפינען גוטע זאכן צו טאן.

. פארוואס דארף מען זיצן און מאטערן דעם עולם דריי שעה, צווי און א האלב שעה, דריי און א האלב שעה?!

דעם קומענדיקן שבת וועט בלאו-הכי ניט זיין קיין התוועדות, אין צווי שבתים ארום וועט ע"ד הרגיל אויך ניט זיין קיין התוועדות - במילא פארשפארט עם די אלע ענינים (ווייל מ'זועט סי-ווי ניט רעדן, און מ'זועט ניט הערן); און ווייטער וועט דער אויבערשטער שוין העלפן. דעמאלט האט מען ניט קיין ברירה און מ'דארף פארברענגען מצד תקנת כ"ק מ"ח אדמו"ר [ובנתיים קען זיין נאך א סיבה פארוואס מ'זועט דארפן פארברענגען] - צי דען וויל מען דאס אויך גורע זיין?...

לה. כ"ק מ"ח אדמו"ר און זיין פאטער דער רבי (מהורש"ב) נ"ע זיינען אמאל געווען אין איטליא, ואס דעמאלט איז איטליא געווען א מדינה אזוינט. און דארטן האבן זיי געזען א חידוש: א "לאקאמאטיוו" (אויף רוסיש א "פאראוואז") וואס צו אים זיינען מחובר וואגאנען, און דורך דעם וואס דער "לאקאמאטיוו" לויפט פירט ער אויך די וואגענען וואס זיינען צו אים מחובר.

וויבאלד אז פון יעדער זאך דארף מען אפּלערנען אן ענין בעבודה, האט דער רבי נ"ע דערפון אפּגעלערנט אז ס'איז דא א מציאות וואס איז בעצם אנדערש און א באזונדער זאך פון די שאר הענינים, נאר בשעת מ'איז זיי מחבר שלעפט ער מיט זיי מיט; דער "לאקאמאטיוו"

איז בעצם א באזונדער זאך, די וואגאנען זיינען א באזונדער זאך, און איטליא איז א

הנחה פרטית בלתי מוגה

באזונדער זאך, נאר בשעת מ'איז זיי מחבר שלעפט דער "לאקאמאטיוו" אויך מיט די וואגאנען כו'.

עד"ז בנד"ד: וויבאלד אז מ'הערט סיי-ווי ניט וואס מ'רעדט - קען דער "לאקאמאטיוו" זיצן ביי זיך אין צימער און פייפן, און די וואגאנען זאלן זיצן פאר זיך און זיך דרייען און טאן זייער זאך...

פארוואס דארף מען מטריח זיין דער עולם זיי זאלן קומען זיצן ביי א פארברענגען און זיי מאטערען - בשעת זיי הערן סיי-ווי ניט וואס מ'רעדט; ס'זיינען ניטא קיין מקבלים... זיכער טראכט ער בשעת ער זיצט בא דער התוועדות גוטע זאכן - וועגן אהבת ה', יראת ה' וכו' - קען ער דאס טאן פאר זיך, וואס דארף מאן אים מאטערען זיצן בא דער התוועדות?!

אפילו אויב מ'הערט א ווארט - באקוקט מען ראס, און דער ווארט באקוקט אים, און ער זאגט "כפתור ופרח", א שיינע ווארט - ע"ד ווי עס שטייט אין מדרש (ב"ר פצ"א, י) אז "בשעה שהי' אדם דבר מתוקן לפני ר' טרפון הי' אומר כפתור ופרח" - און דערנאך לליגט מען זיך שלאפן!

מ'רעדט דאך נט קבלה, רזין דרזין דאורייתא, מ'רעדט זאכן אין אותיות וואס יעדערער קען פארשטייען - אעפ"כ...

איז צוליב וואס דארף מען פארברענגען און דערביי מאטערן דער עולם, און יענער האט נאך א טענה: צוליב וואס דארף ער קומען צום פארברענגען און צוליב וואס? צוליב הערן ווי מ'זידלט אים, ובפרט בשבת חנוכה... - בעסער אז יעדערער זאל זיצן פאר זיך ביום השבת און עפענען א לק"ת, א מאמר חסידות וכי"ב, מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, באוועמעהייט, ווען ער וויל און וואו ער וויל, און טרינקען דערמיט א גלאז טיי אדער קאווע, מיט צוקארקע אדער אן צוקארקע, אדער עסן קאמפאט (אויב ער האלט לאחר הסעודה)!

זאל יעדערער זיך אוועקזעצן אין שפיגל, וואס דער שפיגל איז דער בעסערער מוסר-ספר...

עס פעלט ניט וואס צו לערנען: אמאל בשעת מ'האט געפונען א כתב-יד, א מאמר וכי"ב, איז דאס געווען א יקר-המציאות; היינט דרוקט מען אלץ אפ, און יעדערער קען אין דעם לערנען.

- מ'געפינט א נייעם כתב-יד שיקט מען עס גלייך אריין, און מ'דארף עם מגי' זיין, און ניט שייכות צו זאגן - מ'דארף עס גלייך אפדרוקן און מפרסם זיין וכו'!

דרוקט מען טאקע אלץ אפ: פון אלטן רבין, פון מיטעלן רבין, פון צ"צ, פון רבי'ן מהר"ש, פון רבי'ן (מהרש"ב) נ"ע, פון רבי'ן דעם שווער. פעלט ניט וואס צו לערנען...

קען מען דאך בעסער זיצן און לערנען פאר זיך במנוחה, איידער קומען צו א התוועדות און זיך מאטערן און הערן ווי מ'זידלט אים.

ובפרט אז די רייד גופא הערט מען דאך אויך ניט...